

Per 1395/2015

10037337,28

COBISS

Colski časnik

2015

Zgodilo se je

Ivo Trošt

Joško Mažar

Župnija

Misijon na Colu

Nasa društva

Canta al mar

Šport

Petra in Marko Tratnik

Zgoraj - Bubin tek na štartu pred gasilskim domom. Foto: Stane Rovšček

Levo - Colska nedelja, ansambel Pajdaši. Foto: arhiv društva Trillek

Desno - Colska sobota, Elvis Jackson v elementu. Foto: arhiv društva Trillek

Levo - Colski glasbeni oder, Easy in Rudi Bučar. Foto: arhiv društva Trillek

Urednica: Andreja Petrovčič

Koordinator: Jernej Škvarč

Uredništvo: Lucijan Trošt,
Luka Bizjak, Tamara Tratnik
Ambrožič, Jerneja Tratnik

Oglasno trženje: Dušan Koren

Lektoriranje: Barbara Koren,
Marija Bajc

Oblikovanje in prelom: Jernej
Škvarč

Naklada: 250

Naslovnica: Luka Bizjak

Zadnja stran: Petra Tratnik

Datum izida: 27. 12. 2015

Nava društva

Canta al mar	5
Skozi leta potuješ narahlo in neslišno	10
V pričakovanju 60-letnice KUD Razpotje	12

Šport

Hitre žagoliške noge!	16
Tek na Sveto Goro	18

Zgodilo se je

Ivo Trošt	20
Joško Mažar	24
Vseslovensko srečanje oglarjev Slovenije	27
Ajnsnit	28

Šola

Leto 2015 na Osnovni šoli Col	33
-------------------------------------	----

Župnija

Srebrnomašnik Franc Likar	36
»Odprite vrata Kristusu!«	38
Colska župnijska kronika za leto Gospodovo 2015	40
Pogovor z domačim župnikom	43

Altrijske kraja

Blagoslov dveh znamenj, del baritonista Marka Kobala	47
Ali smreka zapušča naše gozdove?	49
Ljubezen nam je vsem v	51
Nekdanji obrat Alpine se prebuja	52
Pošta na Colu	52
Zopet se bo balinalo	53

Naši ljudje

Colski pevčki se predstavijo	54
Zorica: »Daj, zrihtaj, da bom v Colskem časniku!«	59
Novi podvigi colskega fotografa	61
Zdóma, a domá	64
O PAZ Vinko Vodopivec in njegovem koncertu na Colu	66

Colska gastroža 2015

DP 37.337 | 2015

Uvodnik

Drobne zmage, veliki dosežki...

Potreba in želja po zmagi oz. uspehu je nekako zapisana v našem DNK, saj so naši zgodnji predniki preživelii zato, ker so uspeli premagati največje ovire. Prizadevanje za preživetje nas je pripeljalo do tega, da smo danes hitrejšii ni pametnejšii. Ni presenečenje, da smo z zmago postali celo obsedenii, čeravno včasii ne gre več za vprašanje fizičnega preživetja. Na srečo pa nas je evolucija opremila z veliko intelektualnega potenciala, da lahko razmišljamo in izumimo svojo pot do zmage.

Zdi se, da je v veliki meri letos to uspelo tudi Colčanom. Mnoge izmed prispevkov lahko namreč povzamemo s »prišel, videl, zmagal«. Zmaga pomeni, da nekdo doseže nekaj, kar si zelo prizadeva. Naj bo to zlato priznanje na mednarodnem tekmovanju Canta la mar, uspeh na državnem prvenstvu gasilske orientacije, odlične uvrstitve na tekaških tekmovanjih, vsaka uspešno speljana prireditel, razstava, dogodek, dolga doba predanega dela svojemu poslanstvu ali že samo dejstvo, da se v življenju preprosto "imaš fajn". Vsakdo, ki s svojim delom doseže, kar želi, zmaga. Zmagalo je tudi naše uredništvo. Že zavidljivo 28. leto se Colčani lahko pohvalimo zbornikom, ki ga naša vas premore. Lahko bi rekli, da časnik nastaja po načelu »kar seješ, to žanješ«. Zapisane so aktualne stvari, ki so nas v preteklem letu dotaknile. Tudi letos si upam trditi, da je bila setev pestra, kar dobro razkrivajo raznolike vsebine na naslednjih straneh. V imenu uredništva vsakemu izmed vas želim prijetno branje ter srečno, zdravo in uspešno 2016. Predvsem pa, kot s Pavčkovimi besedami *Colski časnik* zaključuje Petra, vedno »poskusi vnovič in zopet in znova.«

Andreja Petrovič

CANTA AL MAR

MePZ Duri zlati v Španiji

V sredo, 21. oktobra, se je začela španska zgodba Mešanega pevskega zbora Duri. Najprej seveda v pevski sobi, kjer smo se nasmejanih in dobro naspanih obrazov zbrali, dorekli še zadnje in preverili, ali smo vsi pripravljeni za pot do treviškega letališča, kjer nas je čakalo letalo, ali bolje rečeno, smo počakali letalo za Barcelono. Izkušnja leta vsakemu potniku zaposli misli z najrazličnejšimi idejami in vprašanji, nekatere pa zaziblje v prav prijeten spanec. Potovanje je potekalo tako rekoč brez zapletov in prav kmalu smo že sedeli na skoraj pozabljenih avtobusnih sedežih in nestrpnost pričakovali svojo končno postajo, prijazno in živahno mesto Calella.

To katalonsko obmorsko letovišče je vse poletje priljubljen kraj mnogih dopustnikov in počitnikarjev z vsega sveta, ob koncu poletne sezone pa medkulturno središče, ki gosti mednarodno zborovsko tekmovanje *Canta al mar*. Na tekmovanje v sakralnem programu smo se prijaviili s pesmimi *Jubilate Deo*, renesančnega skladatelja Orlanda di Lassa, *O, salutaris hostia*, romantičnega skladatelja Gioacchina Rossinija, in *Bogoroditse Djevo* iz cikla treh duhovnih spevov (*Tri Dukhovnykh khora*), mladega in uveljavljenega domačega skladatelja Andreja Makorja. Naš tekmovalni nastop je bil na sporedu v četrtek, in sicer v katalonski prestolnici Barceloni, kjer je v mogočni baziliki Santa Maria del Pi popoldne na tonski vaji zborovodkinja Veronika najprej preizkusila zborovo usklajenost in zvočnost v novem prostoru. Organizatorji tekmovanja so nas še dobro opremili z vsemi potrebnimi informacijami, potem pa se je začelo nestrpnost, skorajda otroško pričakovanje in čakanje nastopa, ki je bil za nas predviden okrog pol desete ure. Čas smo prebili na ulicah in uličicah centra Barcelone, kjer smo z zadnjim upevanjem in ponovitvijo repertoarja poželi

bučen aplavz vidno navdušenih mimoidočih. Vsekakor je prijetna in prisrčna spodbuda veselih sprehajalcev in trgovcev dobro dela vsem v zboru. Končno je prišel trenutek resnice. Mladenič iz predverja nas je pospremil po zadnjih stopnicah in ozkih hodnikih, zborovodkinja Veronika

nam je vlila še zadnje besede poguma in že smo strumno stopili pred petčlansko žirijo. Zborovodkinja Veronika Škedelj takole zaokroži svoje vtise in občutke o dogajanju:

»Vsa nepričakovana sproščenost, ki sem jo občutila v tekmovalnem dopol-

Notranjost bazilike Santa Maria del Pi, kjer je potekalo tekmovanje.

Španska obala se je tudi konec oktobra še vedno kopala v soncu ...

dnevu, se je razblinila v trenutku, ko sem vstopila v baziliko in zagledala žirijsko mizo s petimi stoli. Generalko sem začela z ogromnim cmokom v grlu, končala pa precej pomirjena, saj so bili pevci zadovoljni z akustiko, jaz pa z zvokom in odzivnostjo zbora. Po skoraj štiriurnem čakanju na tekmovalni nastop pa se je začelo znova. S spoznanjem, da gre tokrat zares, se je vrnil tudi občutek napetosti, ki pa je med čakanjem v predprostoru zaradi pozitivne energije in umirjenosti pevcev skoraj popolnoma izzvenel. Mislim, da je predvsem zdrava mera adrenalina v vseh nas pripomogla k temu, da smo na odru res dali vse od sebe. Verjetno lahko v imenu vseh rečem, da smo z odra odšli z dobrim občutkom in zelo zadovoljni, saj nam je uspelo to, kar smo si želeli – predstaviti se v najboljši možni luči.»

Ritem časa je od tedaj mineval malo bolj umirjeno ... V sproščanju na hotelskih terasah, ob sočasnem in pestrem poslušanju vaj bližnjih Severnih in zborov Daljnega vzhoda. Toplo sonce je vabilo tudi v bližino obale, kjer so si najbolj drzni privoščili hitro osvežitev v jesenskih temperaturah morja. Festival je preko dneva ponujal ogled in prisluh tekmovalnemu programu, ki se je v Calelli odvijal v cerkvi Device Marije in sv. Nikolaja

oziroma Mozartovi dvorani, ter prijateljskim koncertom, ki so se v bolj sproščeni preobleki zibali na mestnih ulicah in trgih. Naš prijateljski koncert je potekal na trgu pred mestno hišo, kjer nas je skupaj z ženskim pevskim zborom Kammerkoor Solare iz Estonije in otroškim zborom Consonance iz Rusije toplo sprejelo domače občinstvo. Petkov večerni preplet sončnega zahoda in počasnega prižiganja mestnih luči je na ulicah pričaralo prav posebno atmosfero, ki so ji piko na i dale še ubrane melodije zborov, ki smo

se pretežno predstavili z narodnimi in ljudskimi pesmimi.

Sobotno dopoldne se je odvijalo v sproščnem vzdušju, popoldne pa že v stopnjujočem pričakovanju večerne razglasitve rezultatov, skupnega petja na ulicah Calelle in končne zabave na plaži. Dvorana, okrašena z zastavami nastopajočih zborov, se je začela polniti. Po prijetnem in spodbudnem uvodu direktorja festivala, Ralfa Eisenbeißa, in povabilu vseh zborovodij in predsednikov zborov je završalo. In takoj zatem, ob napovedi razglasitve, vse utihnilo. Na trnih smo dočakali svojo kategorijo in ob slišani besedni zvezi gold in Kulturno umetniško društvo Duri Col kar skočili kvišku. Dobili smo zlato! Slovenska zastava je zaplapolala in tiho upanje je postalo glasno vriskanje. Veselje je bilo veliko. Naš trud in vse delo, ki smo ga tekom let, zelo zgoščeno pa zadnje mesece pred odhodom, vlagali v pesmi in medsebojne odnose, so nagradili z zlatom. Lahko si mislite, da zabava za tak uspeh ni bila skromna ne kratka. Pisana družčina zborov z vsega sveta je v večernem mraku na stičiščih ulic težko dočakala, da je v zvoniku odbilo osmo uro in je po mestu zadonela skupna pesem *Viva la musica*. Calella se je razživila v soju luči in veselih obrazov pevcev, ki smo s pesmijo kar nadaljevali in nadaljevali. Zabava se je razživila

... ki smo ga seveda poskusili čimbolj izkoristiti. Foto: arhiv MePZ Duri

še na plaži, kjer so gostoljubni organizatorji ponujali okusno paello, pečeno rižoto z morskimi sadeži ali zelenjavo, in priljubljeno špansko pijačo sangrijo. Ker pa smo se v bučni množici vsi že malo porazgubili in je bila noč še premlada za odhod v posteljo, smo počasi, po manjših gručicah, prikapljali še k našemu stricu Pepetu (Tio Pepe), ki se nas je prav stričevsko razveselil in nas pogostil, kot se za tak praznik spodobi.

Počastili in prav prijetno pa so nas v nedeljo presenetili tudi doma. Vsi domači so nas pričakali pred zadružnim domom na Colu, nam izrekli čestitke in nas toplo stisnili v objem. Prisrčen sprejem in iskren ponos je povezala še nepogrešljiva pesem in prijeten klepet ob slavnostnem prigrizku.

Španija je bila naš izziv, ki je prinesel mnogo prijetnih zgodb tako pred kot na samem tekmovanju. Mešani pevski zbor Duri smo preko vseh novih izkušenj postali zrelejši, bogatejši in še bolj povezani. Verjamemo, da je zlato priznanje odlična motivacija in velik zagon za novo delo, novo ustvarjanje in nove zmage.

Duri zlati tudi v Postojni

Novе vaje, še več petja, izpopolnjevanje v vokalni tehniki ... obstanka kar še ni bilo videti, regijsko tekmovanje v Postoj-

Skupinska slika po podelitvi priznanj – trud je poplačan. Foto: arhiv MePZ Duri

ni, 28. novembra, pa se je s svetlobno hitrostjo bližalo. Primorski tretji, večerni koncert, v sklopu katerega smo se predstavili štiri mešani zbori, se je pričel ob 18.15, Duri pa smo bili na vrsti drugi. Med domačim občinstvom je sedela tudi tričlanska žirija v sestavi predsednice Urške Lah, Gregorja Klančiča in Marka Vatovca. Odpeli smo tekmovalni program iz Španije, ki smo ga dopolnili z rožansko ljudsko v priredbi Hilarija Lavrenčiča, Kje so tiste stezice. Občutki po nastupu so bili drugačni, lahko bi jim rekli bolj odgovorni. Zavedali smo se svojih želja in vsega vloženega truda, zato sta nas kar malo mučili debeli dve uri čakanja

na razglasitev rezultatov. Po uvodnem pozdravu nas je nagovorila predsednica žirije in že je sledila razglasitev. Da je hitrost srčnega utripa res poskočila na mejno vrednost, so poskrbeli z razkrivanjem rezultatov lepo po vrsti, kakor smo preko dneva nastopili. Končno smo zaslišali tudi svoje ime in ime naše Veronike, ki so jo poklicali na oder in ji izročili zlato priznanje.

Barbara Feren

Razglasitev rezultatov in podelitev priznanj – zlato! Foto: arhiv MePZ Duri

Na zlato priznanje ponosna tudi zborovodkinja Veronika in predsednik Marko. Foto: arhiv MePZ Duri

Tekmovanje - Barcelona. Foto: arhiv MePZ Duri

Tekmovanje - Postojna. Foto: Darja Rupnik

GOZDARSTVO

FRANC URDIH D.O.O.

VIŠNJE 5 5273 COL

SKOZI LETA POTUJEŠ NARAHLO IN NESLIŠNO ...

Tako nam poje pesem znane slovenske skupine Avtomobili. Tudi naše prostovoljno gasilsko društvo Col počasi in neslišno potuje proti svojemu 40. rojstnemu dnevu ali drugače povedano svoji ustanovitvi.

So leta, ko se nas precej sliši, predvsem, ko imamo veliko intervencij, so pa tudi taka leta, kot je bilo letošnje. Največji požar smo gasili na velikonočni ponedeljek nad Budanjami, skupaj z ostalimi društvi Gasilske zveze Ajdovščina. Zagorelo je zaradi kurjenja v naravi, ki je ušlo iz pod nadzora, da je zgorela kar precej velika površina trave in borovega gozda. Enkrat smo gasili kontejner za komunalne odpadke na Colu, dvakrat smo posredovali zaradi močne burje, ki je odkrivala strehe na Colu in njegovi okolici. Na Predmeji smo posredovali pri dimniškem požaru, klicani pa smo bili tudi na gašenje delovnega stroja v osrčje Trnovskega gozda. Zaradi oddaljenosti in zelo gorljivih snovi, ki so se vžgale, je stroj skoraj v celoti pogorel. Sodelovali smo skupaj z gasilci PGE Nova Gorica in PGD Čepovan. Seveda smo na svojem terenu očistili krajanom nekaj vodnjakov, rezervoar pitne vode v Višnjah in Podkrajju. Skupaj z ostalimi službami naše in sosednje občine Vipava smo reševali ponesrečence v vaji na Rebernicah, saj mora tudi naše društvo zagotavljati določeno število gasilcev za posredovanje v predorih. Naši operativci so se usposabljali tako na tečajih v občini kot na izobraževalnem centru na Igu. Sodelovali smo pri raznih prireditvah na celotnem območju našega delovanja in tudi širše kot redarji ali pa smo vršili požarno stražo. V mesecu maju smo

se udeležili maše v čast sv. Florijanu na Sveti Gori in v domači cerkvi na Colu. Seveda pa smo se udeleževali tudi raznih gasilskih tekmovanj v organizaciji naše gasilske zveze. Največji uspeh v zgodovini društva so dosegli naši mladi fantje Nik Bolčina, Aljaž Škvarč in Simon Peljhan. Tekmovali so v gasilski orientaciji na državnem prvenstvu v Dolah pri Litiji. Dosegli so odlično sedmo mesto v konkurenci 35 mladinskih ekip. Seveda gredo čestitke tudi mentorjema Gregi Hladniku in Janu Logarju pa tudi ostalim za ves vložen trud pri delu z našim mladim kadrom. V mesecu avgustu smo izpeljali tradicionalno gasilsko veselico na Colu z ansambлом Petka, le dan prej pa smo na skupno življenjsko pot po-

spremili našo članico Manco in njenega Urbana. Kot se za tak dogodek spodobi, smo jima gasilci pripravili vodni slavolok in jima zaželeli vse dobro v zakonu. V mesecu oktobru smo predstavili in izvedli evakuacijo na OŠ Podkraj in OŠ Otlica, na obisku v gasilskem domu pa smo imeli 1. in 2. razred OŠ Col. Tudi na tak način otrokom predstavljamo ravnanje ob morebitnem požaru in jih seznanjamo s svojim delom in opremo. Poskrbeli smo tudi za obnovo črpalke Rosenbauer, ki smo jo dobili v društvo leta 1991 po končani osamosvojitveni vojni iz vipavske vojašnice. Damjan Logar in njegov sin Jan sta jo obnovila do potankosti, tako da sedaj dela skoraj bolje kot nova. Še veliko stvari se je dogajalo tekom odhaja-

Na poroki Mance in Urbana. Foto: arhiv Kristjana Polanca

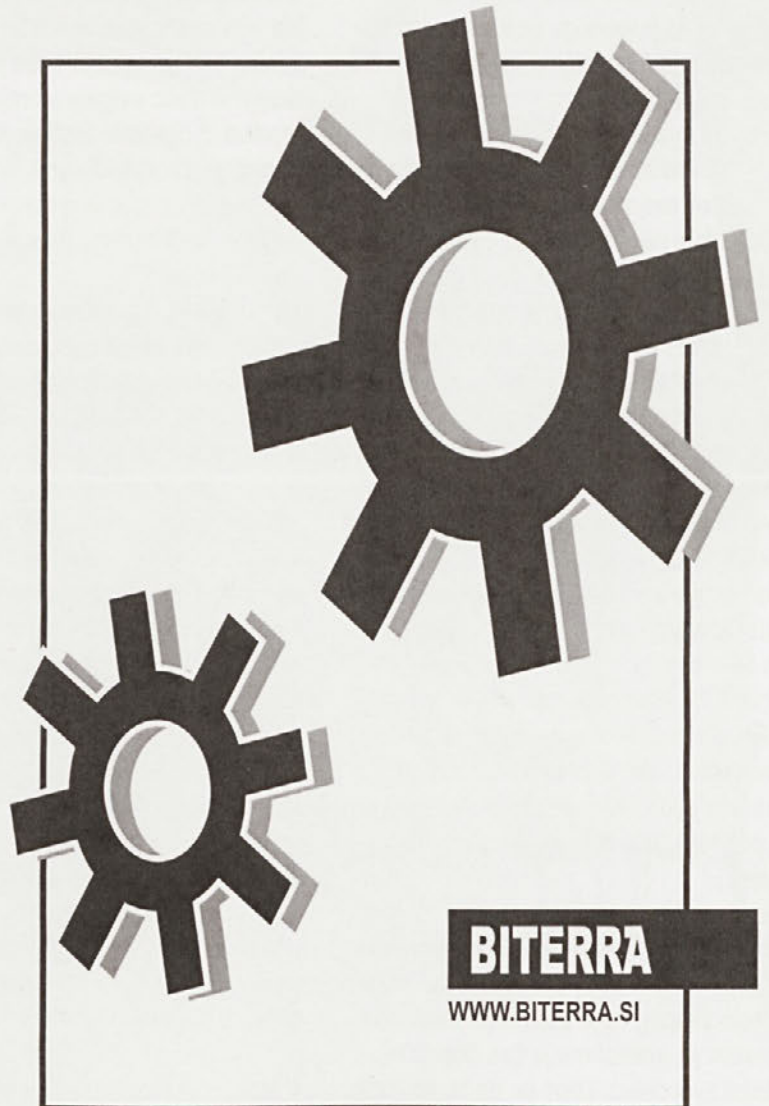

jočega leta v našem društvu, kar pomeni, da društvo dela in živi ter opravlja svoje poslanstvo. Čez slabi dve leti bomo praznovali 40. obletnico društva. Potrudili se bomo, da bo obletnica taka, kot mora biti. Vsem prebivalcem našega požarnega okoliša, od Hrušice do Predmeje, želimo v letu, ki prihaja, veliko zdravja, sreče osebnega zadovoljstva in miru ter da bi se še naprej srečevali na gasilskih veselicah in čim manjkokrat na morebitnih posredovanjih. SREČNO 2016 vam želimo gasilke in gasilci PGD Col.

Za PGD Col

Kristjan Polanca

Poveljnik GZ Ajdovščina

BITERRA

WWW.BITERRA.SI

V PRIČAKOVANJU 60-LETNICE KUD RAZPOTJE

Za KUD Razpotje se je sezona 2014-2015 začela z nepričakovanim vprašanjem Lucijana Trošta (navajam po spominu): »Mito, boš ti prevzel predsedovanje KUD Razpotje? Jaz sem že lani povedal, da predajam krmilo drugemu, imam polno drugih stvari: službo, Joškota Mažarja ...«

»Ma, kje si mene dobil?!« mu odvrnem.
»Daj, saj ni nobenega posebnega dela, tiste papirje ti bom lahko pomagal urediti ...«, kar vztraja.

»Daj mi malo časa, da malce premislim,« sem se vlekel ven, vedoč, kakšen bo zaključek mojega premišljevanja - preveč spoštujem napore, ki jih je Lucijan vložil v ponovno oživetev zboru, da bi ga zavrnil.
»Nekdo pač mora biti na tem mestu, če sem to jaz, se bom trudil, da bom zadevo čimbolje speljal. Tudi sam čutim veliko odgovornost za nadaljevanje pevske tradicije v naših krajih in za ohranjanje tistega, za kar so se naši predniki dobesedno borili - ali z orožjem ali s pesmijo - za slovenstvo. Nenazadnje sta bila tudi moj ded in oče svoj čas člana Razpotja ... Ja, kot kaže umika ni,« sem razmišljal.

In tako sem postal novopečeni predsednik KUD Razpotje. Kasneje se je pokazalo, da je dela, ki ga je treba postoriti, kar veliko: temeljito je potrebno posodobiti statut društva, urediti note in mape s pesmimi, priti do svojega prostora za vaje ...

Torej, najhitreje je bilo potrebno ustvariti osnovne pogoje za nemoteno delovanje zboru. In spet se je pokazalo, da znamo stopiti skupaj, če je potrebno. Vsak od pevcev je, kolikor mu je čas dopuščal, dodal svoj delež. Lepo je, da so še ljudje, ki radi pomagajo in nesebično delajo; da so še posamezniki, ki so pripravljeni

žrtvovati svoj čas za t.i. skupno dobro. Na tem mestu moram izpostaviti našega tajnika Mateja Likarja, ki se je z vsem srcem in dušo »vrgel« v urejanje notnega gradiva in oglasne deske v Zadržnem domu, ter zborovodkinjo Martino Peljhan, ki s svojo energijo in preprostostjo skrbi, da pevci radi hodimo na vaje.

Pevska soba

Zaradi stiske z prostorom smo že v začetku leta začeli z projektom obnove stare, legendarne pevske sobe v Zadržnem domu. Do tedaj smo imeli vaje v podstrešni sobi gasilskega doma. Soba ni bila ogrevana, nismo imeli prostora za arhiv in tudi svojega ključa ne. Na tem mestu se javno zahvaljujem PGD Col, ker nam je toliko let nudilo prostore, vendar mi smo želeli na svoje. Po osmih mesecih čakanja, pregovarjanja, preskakanja polen pod nogami in neposlušanja laži in natolcevanj zlobnih jezikov se je 12.8.2015 okoli 11. dopoldan zjasnilo. Občinski svetnik Janez Tratnik mi sporoči veselo novico, da je Občina Ajdovščina odobrila sredstva za nabavo materiala za prenavo in popravilo pevske sobe. In potem je šlo, v dobrem mesecu in pol smo z lastnim delom prenavili in uredili prostor. Naj spregovorijo slike ...

V letu 2014 smo 26.septembra sodelovali pri organizaciji proslave in nastopili na otvoritvi ter posvetitvi spomenika

ruskim vojnim ujetnikom 1. svetovne vojne, ki so gradili cestni usek Ajnsnit med Colom in Predmejo.

Leto smo sklenili z nastopom na Dobrodelni tržnici, ki jo je 26.decembra organiziralo Društvo mladih Col.

V začetku letošnjega leta, 25. januarja, smo nastopili na Reviji odraslih pevskih zborov Vipavske doline ZBORI POJO 2015 v Kulturnem domu v Vipavi.

Sezona je tekla naprej in že je bil tu nastop na Reviji Primorska poje, 14.marca smo se odpeljali v Knežak in poželi velik aplavz. »Pivčani« so se izkazali kot odlični gostitelji in skupaj z Vodopivci (PAZ Vinko Vodopivec) smo »zmagali« v absolutni konkurenci. (To je tista kategorija, v kateri po dobrem golažu ali pasulju pevci - ponavadi moškega spola - spijejo kak kozarček vina preveč in kar naenkrat znajo zapeti pesmi, ki jih sicer še nikoli niso slišali ...).

Z Vodopivci smo se družili ponovno 24. aprila, ko smo v telovadnici OŠ Col skupaj z njimi pripravili koncert Naj čuje zemlja in nebo! Na njem je gostoval tudi MoPZ Pobje iz Črnega vrha in dvorana se je pošteno tresla, ko smo vsi skupaj na koncu koncerta zapeli obvezne Žabe. S tem se je sezona počasi zaključevala, čeprav smo vadili še dolgo v poletje. V premoru med pevskega sezonama je zborovodkinjo Loredano Sajovic zame-

Levo: soba počasi dobiva končno podobo. Foto: Matej Likar

Desno: zaradi dotrajano-
sti smo morali zamenjati
trame na stropu. Foto:
Matej Likar

Spodaj: surove in temu
primerno težke trame
nam je pomagal dvigniti
Jernej Bajc s hiabom.
Foto: Bojan Srebot

njala domačinka Martina Peljhan. Na tem mestu se g. Sajovic zahvaljujemo za vse, kar je dobrega naredila zboru.

V novo sezono smo vstopili že začetek septembra. Nekako smo zastavili smer-nice za naprej, predvsem imamo veliko željo, da počastimo 60-letnico delovanja zbora. Obenem želimo ostati »ljudski« zbor, biti kar se da aktivni v domačem kraju ter se naučiti čim več lepih, doma-
čih pesmi in jih tudi kvalitetno zapeti.

Tako smo na dan mrtvih zapeli na pokopališču, 6. novembra smo skupaj z OŠ Col ob 150-letnici rojstva rojaka, pisatelja in učitelja Iva Trošta organizirali odkritje spominske plošče na Nackovi hiši v Orešju.

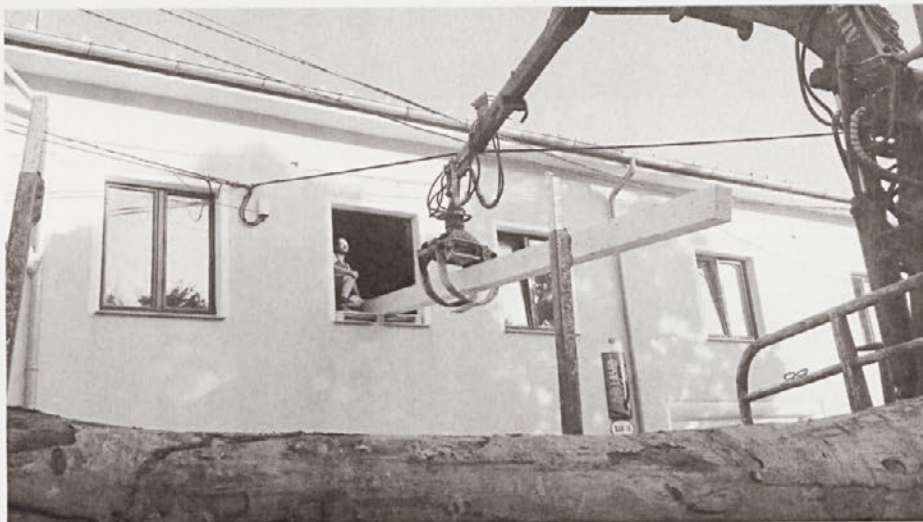
27. novembra smo z vlogo založnika organizirali predstavitev knjige Lucijana Trošta Marskire mamce kruh sem jedel, marskirga studenčka vodo pil: zadnji krog Joškota Mažarja.

Vsem bralcem Colskega časnika želimo uspešno in zdravja polno 2016!

Več o KUD Razpotje pa najdete na Face-
book profilu KUD »Razpotje« Col.

Mitja Benčina

Desno: skoraj končna podoba pevske sobe v
zadružnem domu. Foto: Matej Likar

Nastop ob otvoritvi ter posvetitvi spomenika ruskim vojnim ujetnikom 1. svetovne vojne na Ajnšnitu. Foto: Lucijan Trošt

MoPZ Razpotje na reviji odraslih pevskih zborov Vipavske doline ZBORI POJO 2015 25. januarja v Kulturnem domu v Vipavi. Foto: Anton Tratnik

Koncert »Naj čuje zemlja in nebo!« na Colu - Žabe
v izvedbi MoPZ Razpotje, MoPZ Pobje in APZ
Vinko Vodopivec. Foto: arhiv Mitja Benčina

*Pa ljubeče naj usoda stke
vam dreve v novem letu.
Skrivno trenutke naj izbira,
previdno naj poti utira,
da vam bo lepo v naslednjem letu!*

FRIZERSKI SALON »MILKA«

Col 78, 5273 Col
Tel.: 05 366 83 79, 041 337 261

HITRE ŽAGOLIŠKE NOGE!

Tudi letos sta Petra in Marko Tratnik iz Žagoliča nanizala vrsto uspehov na različnih tekaških tekmovanjih doma in po svetu. Marko je na državnem prvenstvu v gorskih tekih (disciplina gor/dol) med člani dosegel 3. mesto. Oba sta se uvrstila v slovensko reprezentanco na svetovnem prvenstvu v gorskih tekih, ki se je odvijalo 19. septembra v Veliki Britaniji (Betws-Y-Coed, Wales). Tekla sta tudi ljubljanski maraton, ki je štel za državno prvenstvo in je Petra dosegla res izredno 2. mesto med Slovenkami v skupnem seštevku. Poleg tega sta bila oba zmagovalca primorskih pokalnih tekov v skupnem seštevku. Obema čestitamo za izredne dosežke ter jima želimo še obilo uspeha v prihodnje!

Zmagovalne stopničke Ljubljanskega maratona: Petra na 2. mestu med Slovenkami v skupnem seštevku. Foto: Marko Tratnik

Marko in Petra Tratnik na svetovnem prvenstvu v gorskih tekih, Wales, Velika Britanija. Foto: Tomo Šarf

Desno: Marko na Ljubljanskem maratonu. Drugo polovico maratona ga je spremljal David Curk (levo).
Foto: Venčeslav Japelj

Levo: Marko in Petra v družbi ostalih članov slovenske reprezentance na svetovnem prvenstvu v gorskih tekih.
Foto: Dušan Papež

Desno: Colčani na jubilejnim 20. Ljubljanskem maratonu. Foto: arhiv Matjaža Bizjaka

TEK NA SVETO GORO

Bo že držalo, da se za šankom sklepajo najboljši dogovori ... In če se tja odpraviš v nedeljo po maši, potem sploh morajo držati kot pribiti. Tako je pred 12 leti v vaški gostilni Silvo Tratnik – Buba »tuhtal«, da pred maratonom, ki si ga je zadal preteči, potrebuje še en daljši trening. Padla je ideja, da se, skupaj z Matejem Peljhanom, Jožetom Ježem in Markom Tratnikom, poda s Cola na Sveto Goro. Stanko Bizjak, ki je bil slučajno v gostilni, se je ponudil za spremstvo. In so šli ... Takrat nihče ni slutil, da je to Bubin zadnji tek. Le nekaj dni zatem se je smrtno ponesrečil. Od tedaj naprej je tek na Sveto Goro, žal, memorialni.

Na pot smo se odpravili tudi letos. Udeležba še nikoli ni bila tako velika. Iz prvotnih štirih tekačev se je število krepko povečalo. Skupaj s spremstvom se nas je letos zbralo slabih 30. Vreme je bilo idealno, vzdušje pa, kot vsako leto, sproščeno in nasmevano. Nekateri so se na pot podali s kolesi, drugi v tekaških copatih: vsak pa s svojimi cilji in po svojih zmožnostih, a vsi z enim namenom – njemu v spomin. S 43 km dolgo traso smo, vključujoč nekaj postankov, opravili v petih urah. Marsičigave noge so bile močno utrujene, a jeziki so še vedno tekli kot namazani, zato smo druženje tradicionalno nadaljevali ob dobri hrani in pijači. Za dobršno mero smeha je poskrbela letošnja novost - poseben krst tistih, ki so prvič pretekli celo progo. Skratka, dan je bil nadvse prijeten – prav takšen, kakršen je bil tudi Silvo sam.

Nadja Tratnik

Tek na Sveto Goro: udeleženci na cilju pred svetogorsko baziliko. Foto: Kristina Tratnik.

*Vesel Božič in
srečno Novo leto*

**VSAK DAN
100 PROIZVODOV V AKCIJI**

**MARKET
PODVELB COL**

Zgodila se je IVO TROŠT

Na Iva Trošta me je opozoril domačin Bogdan Vidmar. Povedal je, da mu je v antikvariatu v Ljubljani slučajno prišel v roke 69. zvezek Slovenskih večernic, knjiga iz leta 1915 (torej je letos od njene objave preteklo natančno 100 let), pod katero se je podpisoval Ivo Trošt.

Bogdan je vedel o njem to, da je bil Orešan, da je živel konec 19. in v prvi polovici 20. stoletja, da je bil učitelj in da je tudi pisal.

Že takrat mi je dal pobudo, da bi ga bilo morda dobro podrobneje spoznati, saj je bil človek domačin, o katerem pa morda premalo vemo.

Pogovor sem sprejela kot izziv in se odločila, da bom Iva Trošta predstavila v diplomski nalogi.

Rojen 1865 v Orešju, umrl 1937. v Ljubljani, po poklicu učitelj, služboval na Ustjah, po enem letu premeščen na Razdrto in potem v Tomišelj pri Igu, kjer se je

kot nadučitelj upokojil. To so bili podatki, do katerih sem najhitreje prišla.

Nadaljnje raziskovanje pa me je pripeljalo do 360 odkritih naslovov krajših in daljših tekstov, kar nedvomno pričča o veličini človeka, ki mu danes odkrivamo spominsko ploščo.

Ivo Trošt je objavil devet daljših besedil, krajša pa so ugledala luč sveta v vodilnih revijah takratnega časa, kot so bile Dom in svet, Ljubljanski zvon, v Trstu izhajajoča Edinost, mladini namenjena Zvonček in Angelček. Prijateljeval je s Frančiškom Lampetom, ki je Trošta označil za pri-

dnega, vendar pa v življenju skromnega človeka.

Skozi posamezne literarne stvaritve sem Iva Trošta spoznala kot človeka, ki si prizadeva, da bi vsak posameznik delal dobro in se varoval zla. Pomemben je torej etični element, ki manjka v mnogih delih priznanih pisateljev takratnega in tudi današnjega časa. Trošt nanj opozarja, kjer je le mogoče.

Nedvomno je to odraz učiteljskega poklica, v katerem je delal.

Iz vseh del veje velika ljubezen do domovine, v tem sklopu pa predvsem ljubezen

Ravnatelj OŠ Col mag. Rajko Ipavec. Foto: arhiv Lucijana Trošta

S programom na slovesnosti so se izkazali učenci OŠ Col. Foto: arhiv Lucijana Trošta

Marija Bajc. Delo Iva Trošta je obdelala v diplomski nalogi. Njen zapis v Colskem časniku je prvič podrobneje predstavil njegovo delo sedanjim generacijam. Foto: arhiv Lucijana Trošta

Marija Damiani Gerljevič, rojakinja s Sicilije, najbolj zaslužna, da na Nackovi hiši v Orešju stoji spominska plošča Ivo Troštu. Foto: arhiv Lucijana Trošta

Plesna točka učencev nižjih razredov. Foto: arhiv Lucijana Trošta

do domačih krajev – Cola, Orešja, Bele, Nanosa ...

Neprizadet ne ostaja ob propadanju kmečkih gospodarstev, zakonov in družin. Zaveda se, da so to temeljne celice, od katerih je odvisen obstoj naroda. Prav zato je med ljudmi potreben občutek

odgovornosti, po drugi strani pa moramo zatirati strasti, ki človeka pogublajo (častihlepnost, spozabljivost, lakomnost). V izražanju je preprost in razumljiv, s tem slikanjem usod malih ljudi iz majhnih krajev določa krog svojih bralcev, ki so torej preprosti ljudje.

Ivo Trošt se je poleg tega trdno zavedal poslanstva, ki mu je bilo kot redkemu izobražencu takratnega časa zaupano. Kot njegov sodobnik Lokavčan Edmund Čibej se je zavedal dejstva, da se delo učitelja ne more in ne sme začeti in končati v šoli. Skozi petje v posvetnem ali cerkvenem pevskem zboru, skozi sodelovanje v narodnih in človekoljubnih društvih je potrebno pri ljudeh ljubezen do slovenskega naroda buditi. Sam je ta društva vodil.

Tej njegovi ideji na Colu lepo sledimo še sedaj, od kod sicer Trillek, KUD Razpotje, Mepz Duri, Prostovoljno gasilsko društvo Col ...

V program je bilo spretno vtkano Ivoovo delo. Foto: arhiv Lucijana Trošta

Danes je za to, da otroci za malico dobijo jabolko, potreben projekt, včasih so spremljali rojstvo tega sadeža od posaditve drevesa naprej, saj sta ob šolskih poslopijih, v katerih Trošt je poučeval, našla svoje mesto tudi sadovnjak in vrt, stare in mlade je učil umnega kmetijstva, vedel je, da zgolj pridnost ni dovolj. Spregledati ne smemo njegovih strokovnih pedagoških tekstov, v katerih se je dotikal vprašanj in dilem učiteljskega poklica ter vzgojnih metod, z njimi se je

Predsednik KUD Razpotje Col Mitja Benčina. KUD Razpotje je bilo poleg OŠ Col glavni organizator spominske slovesnosti. Foto: arhiv Lucijana Trošta

Viljem Kavčič, sedANJI lastnik Nackove domačije v Orešju je prav tako eden najbolj zaslužnih, da je spominska tabla postavljena. Foto: arhiv Lucijana Trošta

Režiserka programa, gospa Svetlana Bušen. Foto: arhiv Lucijana Trošta

oglašal v Učitejskem tovarišu, nekateri izmed prispevkov tega značaja so bili uvrščeni celo v šolske čitanke. Pravi, da so otroci nemogoči in da je z njimi težko oziroma skoraj nemogoče delati.

Vam to morda kaj znano zveni?

Današnji dan je za Col praznik, poklanjamo se človeku pridnih rok in dobrega srca, taki pa sploh Colčani smo, mar ne?

Marija Baji

»Spoštovani vsi prisotni, predstavniki javnih in kulturnih ustanov, spoštovani vaščani, vsi sorodniki!

Ob tem prazničnem dnevu, ko obeležujemo 150-letnico rojstva Iva Trošta (Johann Trošt v krstni knjigi) bi z vami rada delila nekaj osebnih spominov.

Osebo nisem poznala prastrica, Nackovega Iva Trošta. Rodil se v tej hiši, v Orešju, na takratni številki 25.

O prastricu Ivu je nam, otrokom na oddaljeni Siciliji, pripovedoval tata, Janez Gerljevič - Jernecu, sin Johane Trošt, poročene Gerljevič, starejše in edine sestre Iva Trošta.

Iz njegovih družinskih pripovedovanj smo izvedeli, da je bila sestra Johana zelo navezana na brata Iva in da ga je ob začetku njegovega poučevanja na Ustjah spremljala ter mu ostala blizu kot kuharica ter skrbnica, dokler se ni odločil za poroko. O njem nam je na Sicilijo vedno pisno poročala stara mama; pisala nam je tudi o njegovem svečanem pogrebu, ki nas je globoko ganil.

Družina Jernecevič je bila zelo ponosna na tega strica, ker je doštudiral in v tistih časih postal učitelj, nato pa še nadučitelj. Bil je gospod, nosil je klobuk, na rokah pa bele

Marija Damiani Gerljevič in Viljem Kavčič po odkritju spominske plošče (če povemo po pravici, je ploščo predčasno odkril kar veter). Foto: arhiv Lucijana Trošta

rokavice. Kjer je poučeval, se je posvečal tudi učenju petja, veliko pozornosti je namenjal mladim; umno jih je učil vrtnarstva in sadjarstva.

V vseh njegovih zapisih, pripovedih, ljudskih povestih lahko zabeležimo Troštovo navezanost na rodno zemljo, na Vipavsko dolino, še posebno na njegov gornji konec. Morda je naš tata mislil prav na strica, ko je želel, da bi se vsi njegovi otroci izobrazili. Njegova želja se je izpolnila tudi po zaslugi mame, Julke Troštove, saj nas je tata zapustil še zelo mlad. Med prebiranjem življenjepisa prastrica Iva sem zasledila veliko podobnosti z življenjem naše družine. Ob vsakem obisku v Sloveniji sem se potrudila poiskati vse stričeve zapise v raznih knjižnicah, tudi v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani. Rada prebiram njegove zapise, žal mi je, da nimam vseh. V njih odkrivam družinski duh, poln človeških vrednot, vrednot, za katere si je on kot vzgojitelj prizadeval, da bi jih posredoval mlajšim rodovom. Nekoliko starejša slovensčina, ki jo zaznavam v njegovih zapisih, me spominja na pogovorni jezik, ki je bil značilen za našo družino v pregnanstvu. To je domača družinska - ljudska narečna govorica Cola, ta naš vsakdanji pogovorni jezik, bogat tudi s številnimi nemškimi besedami, kot so tišler, žnidar, šuštar, flaška, špargert itd. Dediščina, ki nam jo je zapustil Ivo Trošt, so njegove človeške vrednote, ljubezen in zvestoba rodni zemlji, čustva, ki jih odkrijemo v njegovih spisih. Zavedajmo se in bodimo ponosni na naše korenine in na našo zgodovino, to nam bo dalo moč v vseh težkih življenjskih trenutkih. Dragi prastric, danes sem prišla na tvoji praznik, da se poklonim tvojemu spominu in spominu mojega očeta, ki je tako ljubil svojo družino in svojo rodno Slovenijo. Hvala vsem, ki ste s svojim delom prispevali k uspehu današnje svečanosti, in vsem vam, ki ste danes želeli biti prisotni. In posebno hvala tebi, Lučo.«

Govor, ki ga je imela Marija Damiani Gerljevič na slovesnosti ob odprtju spominske plošče Ivu Troštu.

Množica obiskovalcev v Orešju pri koritu. Foto: arhiv Lucijana Trošta

Podžupan občine Ajdovščina Alojzij Klemenčič in colski občinski svetnik Janez Tratnik. Janez je uredil vse potrebno, da je občina Ajdovščina pokrila stroške izdelave spominske plošče. Foto: arhiv Lucijana Trošta

JOŠKO MAŽAR

27. novembra letos smo se zbrali na Tomaževi štali v Orešju, kjer smo bili priča predstavitvi nove knjige našega domačega avtorja Lucijana Trošta. Naj nam o knjigi kaj več povejo besede govorcev s predstavitve.

Nova knjiga ljudskega spominjaja¹

To svoje kratko razmišljanje ob izidu nove knjige na Colu bom začel z avtorjevo sklepno ugotovitvijo ob koncu knjige, ko pravi: »Svet križ božji! Zadnji krog Joškota Mažarja je sklenjen!«

Ob teh besedah, v katerih je čutiti, da si je Lučko² po opravljenem delu močno oddahnil, sem pomislil: sklenjen je le eden od mnogih krogov! Ker navidezno zaključene krožnice se na nekem mestu neopazno odcepijo in začenjajo se nove in nove. In tako v neskončnost!

Lučkotovo dejanje, ki je trajalo več kot deset let, kot sam pravi, je pač le eno od dejanj **hoje za besedo** – besedo, ki oživlja in ohranja, ki budi iz navidezne pozabe dogodke, dogajanja in osebe iz nekih drugih časov. Temu lahko rečemo tudi prepisovanje iz ljudskega spomina, ko romamo od vira do vira narodove spominovine in odpiramo ponekod že zarasle in na videz posušene vire in izvire. Če sežem globoko nazaj v čas: tam so bili najprej posamezni pripovedovalci, ki so stoletja pripovedno besedno ljudsko izročilo ohranjali ustno. To je po svojih zakonitostih živelo svoje življenje. Kot vsak živ organizem se je ljudska beseda, zaokrožena v spominjanje, nekje porodila, pognala svojo kal v zel, ki se je razrasla v deblo in veje, v liste in iglice,

1 Lucijan Trošt: *Marskire mamce kruh sem jedel, marskirga studenčka vodo pil*; *Zadnji krog Joškota Mažarja*; KUD Razpotje, Col 2015

2 Lučko – Lucijan Trošt s Cola, duša marsikaterih dogajanj na Colskem

ki so potlej, ko so posrkali vodo iz zemlje in se napili sonca z neba, v sebi dozoreli in odpadli, a na njih mestih so klili novi in novi poganjki. Deblo in nosilne veje spominovine so ostajali v svoji srži nespremenljivi.

ln prišel je čas, ko so posamezniki začeli govorjena pripovedovanja zapisovati. Na Gori se je to začelo v 19. stoletju, ko je **Janko Bratina** z Otlice zapisal ljudska pesniška besedila in jih objavil v obsežni Štrekljevi zbirki **Slovenske narodne pesmi**, katerih prvi od štirih obsežnih knjig je začel izhajati v letu 1895. Po drugi vojski so ljudsko besedo zapisovali dijaki srednjih šol z Gore, ki so jih k temu vzpodbudili njih profesorji – eden od teh je bil **Janez Dolenc**, ki je poučeval na učiteljskišči v Tolminu. Kasneje smo ljudska pripovedovanja zapisovali tudi študentje, na Otlici **Brigita Krapež**, podpisani na Predmeji.

V sedemdesetih letih sem se vrnil na Goro kot učitelj materinščine in s pomočjo učencev s colske in deloma tudi z otliske OŠ in njihove mentorice **Pavline Bizjak** (šolski glasilo »Javorov list« in »Gorjan«³) začel svoje kroge romanj po Gori. Od Hrušice na vzhodu do srcá Trnovskega gozda na zahodu sem hodil po sledu za ljudsko besedo. Iz tega je zrasla vrsta knjig, v nekatere od njih je vstopil tudi Joško Mažar, saj so učenci z

3 V tem zapisu niso posebej omenjeni učenci iz OŠ Dobravlje in njihovi mentorici Ksenija Trebove in Metoda Logar Jug, ki so tamkajšnja ljudska besedila objavljali v šolskem glasilu »Čaven«, saj govorim o zapisovanju na Gori.

drugim gradivom prinašali tudi spomine nanj. Ti so bili pred skoraj štiridesetimi leti še zelo živi. Zapise o tem nenavadnem potovcu sem spravljal v posebno mapo, v njegov sled pa sam nisem stopil. To je pred dobrim desetletjem storil **Lucijan Trošt** in ujel še zadnja spominjanja na Joškotovo romanje po naših krajih. Da je to storil res zadnji čas, se zavemo, ko preberemo imena pripovedovalcev, ki jih Lučko še posebej navaja v spremni besedi k svoji knjigi – od sedmih so že trije mrtvi. Tudi Lučko pravi: »*Mnogi izmed pričevalcev so žal že pokojni ...*«

Knjiga Lucijana Trošta **Marskire mamce kruh sem jedel, marskirga studenčka vodo pil** s pripisom **Zadnji krog Joško-**

Naslovnica knjige o Jošku Mažarju. Foto: Jernej Škvarč

Predstavitve knjige na Tomaževi štali. Foto: Alenka Tratnik

ta Mažarja, je zaprav troja – vsaj jaz jo tako razumem – seveda, če govorimo le o besedilnem delu in pustimo ob strani fotografski del knjige.

Osnovna zgodba sledi ljudskemu spominu na tujca, ki se je tako zrasel s svetim Lenartom, sveto Marjeto in svetim Joštom, da so ga ljudje podzavestno dojemali kot njih vest.

Iz te temeljne zgodbe zraste Lučkotovo domišljjsko srečanje z Joškotom, gor za Križno Goro, v Markovi dolini, ki je bila stalna postaja na Joškotovi krožni poti. Tretja plast knjige pa so obširni zapisi o življenju v naših krajih pred sto leti in več, to so Prišepetavanja iz pozabe. V njih najdemo, med mnogimi drugimi zanimivostmi, podrobne opise takratnih del in orodij iz tistih časov (recimo: kuhanje šnopca, ročno kopanje lazov; zvemo, kako je Joško flikal in robil posodje, popravljal marele ...; dosti gradiva je o prvi svetovni vojski v naših krajih – ki je k nam prinesla tudi Joškota samega; in še dosti in še več drugega je v Zadnjem krogu ...).

Če sklenem: **Zadnji krog Joškota Mažarja** je knjiga, ki ji je bilo že zdavnaj namenjeno, da z vsemi svojimi skritimi in očitimi sporočili pride med nas. Lučko

je moral stopiti v njegov sled, tako je bilo določeno ...

In od zdaj bo Joško Mažar tudi v obliki knjige živel med nami in z nami svoje tiho življenje. Iz nje se bo kdo kdaj pa kdaj poleg spominjanja morebiti izluščil tudi opomin!

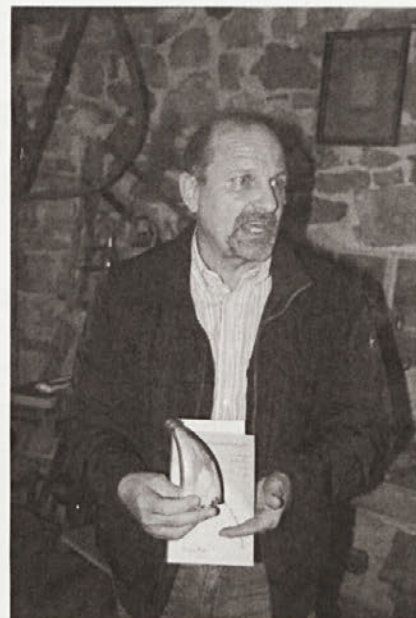
Franc Černigoj

Marskire mamce kruh sem jedel, marskirga studenčka vodo pil : zadnji krog Joškota Mažarja

KUD Razpotje je konec leta izdalo knjigo z naslovom Marskire mamce kruh sem jedel, marskirga studenčka vodo pil : zadnji krog Joškota Mažarja.

Knjigo je na svetlo dal Lucijan Trošt, pri naša pa zapise spominov na popotnika Joškota Mažarja, kot so jih avtorju pripovedovali posamezniki, ki se »skrivnostnega« popotnika še spominjajo. Ti spomini so združeni z zapisi otrok Osnovne šole Col, na kateri se je z zbiranjem ljudskega blaga ukvarjal zdaj že upokojeni učitelj Franc Černigoj. Med slišanim, prinešenim in zapisanim je bil lik Joškota dokaj pogost.

Avtor pravi, da je knjiga v njem nastajala

Lucijan Trošt. Foto: Alenka Tratnik

več let. Ob zgodbah glavnega junaka, že omenjenega Joškota, nam avtor prikazuje življenje ljudi s področja od Sanabora in Bele do Orešja in Cola, nadalje do Vodice, Križne Gore in naprej do Zadloga in Črnega Vrha.

Iz nje spoznamo neizprosno boj ljudi z naravo – boj s hudimi zimami, poplavami, odnašanje zemlje v strmih oreških lazih, ob vsem tem pa tudi njihovo željo po druženju – v pevskih zborih, pri večjih opravilih, ob toplih obiskih ... To je knjiga o družinah, ljudeh, hišah, opravilih, ki jih ni več. V knjigi je uporabljeno colsko besedišče; z vsem tem je delo dokument nekega časa in prostora.

In kdo je pravzaprav Joško bil?

»Rojen je bil na Slovaškem kot Josip Paulič, v naše kraje je prvič prišel kot glažutar s stricem Markom. Spoznal se je na marsikaj, pomagal je pri marsikateri hiši. Na stara leta, ko je omagal, je bil petlar, berač! Hodil je od hiše do hiše v črnovrški, podkrajski in colski fari, tu pa tam je komu kaj pomagal ali popravil kak lonec, dežnik. Ko je opešal, je živel od dobrote ljudi, ki so ga imeli radi. Ko je tako omagal, da ni bil več zmožen hoditi okrog, so ga odpeljali v hiralnico na Marof pri Idriji, kjer je tudi umrl.

Tako lahko hitro prikažemo nekaj zadnjih

let zemeljskega rajžanja tega posebneža, tu je pa šestinosemdeset let, katerih zadnjo polovico je Joško preživel tudi v naših krajih.« (*Marskire mamce kruh sem jedel, marskirga studenčka vodo pil : zadnji krog Joškota Mažarja, str. 10-11*). Iz knjige Joškota spoznamo kot dobrega, včasih malce šegavega, včasih potrtega, malce skrivnostnega pa tudi po svoje iznajdljivega človeka. Enkrat je v življenju ljubil - silovito, iskre-

no, vendar je bil v ljubezni izigran. Enkrat je bil v življenju bogat, kot glažutar – potem pa je postal petlar. Enkrat je imel svoj dom – potem pa – cesta in steza in pot postanejo njegov bivališče, spremeni se v večnega popotnika, to mu prija, postane njegov edini možen način življenja. Vse mu pomeni SVOBODA, ki odtehta dež in veter in mraz in trda, mrzla ležišča. In tu so kraji, domačije, kjer se počuti kot doma. Tu so

ljudje, ki ga nahranijo, oblečejo, operejo, mu nudijo streho nad glavo – predvsem pa mu zaupajo in ga imajo radi. Delo, ki jim ga Joško opravi za plačilo, je pravzaprav le simbolično. Ob izdaji knjige gre vsa pohvala Lucijanu Troštu, ki je s tem zapisom uspel v zadnjem trenutku iztrgati pozabi lik popotnika in posebneža.

Marija Bajc

Silvester Kobal s.p.

Malo Polje 26
5273 Col
041/414 603
05/366 83 06

**GOZDARSTVO in
GRADBENA
MEHANIZACIJA**

VSESLOVENSKO SREČANJE OGLARJEV SLOVENIJE

Konec letošnjega julija se je odvijalo zadnje dejanje lanskoletnega Vseslovenskega srečanja oglarjev Slovenije na Colu. V senci Špikove skupine, na kopišču v Rutah (Gozd Martuljek) smo oglarji s Cola (Maks Kopal, Mitja Benčina in Lucijan Trošt) predstavniku domačega kluba oglarjev predali kipec oglarja, ki ga je v Višnjah leto dni skrbno čuval Maks Kopal. Tako smo tudi uradno končali prireditve, povezane s tednom oglarjenja na Colu.

Lucijan Trošt

Maks, Lučo in Mitja ob kopi. Foto: Franko Trošt

Foto: Franko Trošt

AJNŠNIT

Ruski vojni ujetniki pri nas

Tam v mrzli Galiciji, tam v mrzlih Karpatih ... so se v prvi vojski z Rusi tolkli vojaki avstro-ogrške armade. V jezikih vseh narodov propadajoče monarhije so jokali, kleli, molili, ubijali in umirali. Tudi slovenski fantje in možje so bili tam takrat ... Na tej in na drugi strani so bili taki reveži, da se bog usmili. Bili so mladi, niso še hoteli umreti, zato so se mnogi sovražniku pustili ujeti, eni in drugi – izbrali so ujetništvo namesto smrti v strelskih jarkih.

Na to stran, k Avstrijcem, je prešlo dosti Rusov. Namestili so jih po vsej monarhiji, povsod tja, kjer so bila velika dela: ceste, ozkotirne tovarne železnice, tuneli, vodovodi, teleferike, rezervni položaji in utrdbe v zaledju fronte (tudi po vsem robu Trnovske planote, od Čavna, čez vso Goro, tja do Nanosa; samo v Trnovskem gozdu jih je bilo več deset tisoč ...) Najbolj tragično gradbišče nesrečnih ruskih ujetnikov je visokogorska cesta, žila iz primorske Trente na gorenjsko stran, čez prelaz Vršič. Več sto jih je tam zasul snežni plaz ....

Franc Černigoi

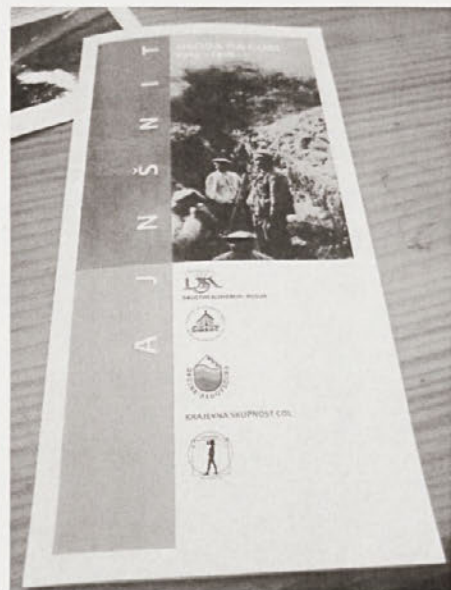
(Ajnsnit, usoda na Gori 1914–1918. Zgibanke, ki je bila izdana ob blagoslovitvi križa v Ajnsnit, september 2014)

Ajnsnit ali cesta v preteklost

Nad Žagoličem, kjer se strma ravna cesta spusti med skalni usek, da bi se izognila vzpenjanju čez gmajno, je postavljena na kamnu skromna plošča, ki spominja na ljudi, ki so usek gradili, in ob njej hrastov pravoslavni križ, ki je obrnjen proti njivi, neoznačenemu pokopališču vseh, ki so v boju s kamnom omagali. Ljudsko ime izhaja iz nemškega samostalnika »Ein Schnitt«, ki pomeni odrezek ali odsek. Avstro-ogrski častnik naj bi od vojnih ujetnikov zahteval, da usekajo cesto v zemljišče ali, bolje rečeno, skalo, tako da bo gladko odrezana ravno

nadaljevala smer proti Predmeji. Ujetniki, iz policijskih zapisov se da razbrati, da so bili po priimkih slovanskega rodu, so med ljudmi dobili ime ruski ujetniki in so delali v nemogočih razmerah. Za skromen obrok hrane in vode so se cele dneve spopadali s kamnom, vse so delali ročno. Na ravnem delu nad usekom so živeli v lesenih barakah taborišča, ki je imelo tudi svojo kuhinjo. Vendar hrane ni bilo dovolj, zato so se posamezniki večkrat prikradli do bližnjih kmetij in si privoščili priboljške iz kotla za prašiče. Nekateri so poskušali pobegniti, zato so oblasti tudi

Naslovnica zgibanke, ki je bila predstavljena ob blagoslovitvi križa septembra 2014. Foto: F. Trošt

Spomenik in križ je postavil Mitja Benčina. Prvotno je spomenik stal tik ob cesti Col – Predmeja, a je bil kasneje (že izdelan) zaradi možnih birokratskih zapletov prestavljen na sedanjo lokacijo. Foto: L. Trošt

trpljenje ruskih ujetnikov. Ne, nesmiselno je postavljati velike spomenike, nujno pa je treba dostojno označiti grobove in posvetiti kraj, kjer počivajo trpeči ljudje. Za uresničitev dolžnosti do umrlih se je počasi vključilo še veliko ljudi. Pred sto leti so pripeljali ujetnike večinoma z rodovitnega ravninskega sveta. Večinoma so bili Slovani, največ je bilo Rusov, zato so jim vaščani največkrat rekli kar ruski vojni ujetniki. V zaledju bojev v prvi vojni so na Gori gradili ceste, vodovod in teleferike. Bili so nujna delovna sila, za katero so skrbeli, kolikor se je skrbeti dalo. Bili so le ujetniki in dolžni so bili izkazovati hvaležnost, da so preživeli. Skoraj sto let so bili pozabljeni tudi še v časih, ki so bili vsaj spominom na grozote vojn prijaznejši. Pozabili smo tudi na pripovedi o takratnih časih, ko so žive priče dogodkov opisovale in slikale čase trpljenja, krutosti in tudi sočutja. Pa so vseeno ostali drobci. »Ajnšnit« je ime odseka ceste, ki so ga izbrali

prepovedale pomagati ujetnikom tako s hrano kot tudi ob morebitnem pobegu. Zabeležka o Ajnšnitju je jasna in dokumentirana v zborniku: *Fantje in možje, pojdite domov, boste morali na vojsko!* (Col z okolico v času 1. svetovne vojne). Iz leta 2008. Zapisi so deloma grajeni na pripovedi krajanov, ki so bili z dogajanjem seznanjeni in so prenašali izročilo, trdnejši pa so objavljeni dokumenti iz arhivov.

Dejstva so ohranjena v policijskih arhivih, ljudje so v pripovedi ohranili spomine na takratne čase. In leta, ki tečejo k stoti obletnici, naravnost kličejo, da iztrgamo pozabi nečloveško trpljenje mož, ujetih daleč od domačih in izsušenih v grobovih iz zlomljenega kamna.

Ob enem iz razgovorov z direktorjem Ruskega kulturnega in znanstvenega centra, Rifatom Patejevim, sva glasno razmišljala o postavitvi skromnega znamenja, ki bo spominjalo na delo in

Blagoslovitev križa, ki stoji nad prostorom, kjer so bili med skale izkopa položeni tudi umrli ruski ujetniki. Foto: F. Trošt

ljudje bližnjih domov na Colu in so vedeli povedati, kje je bilo taborišče, kje je bila »ruska kuhinja« in kje je pokopana ali bolje rečeno zasuta večina umrlih ujetnikov. Skupina zanesenjakov se je odločila, da bo pripovedi iztrgala pozabi, in je ob dokumentarnem gradivu iz arhivov ali ohranjenih fotografij opomnila novodobne prebivalce na dogodke, ki so se udeležili tu, praktično med nami. Ko sta zunanja ministra Erjavec in Lavrov podpisala Sporazum med Vlado Republike Slovenije in Vlado Ruske federacije o vojnih grobiščih, sta naložila obema državam naloge, da etično poskrbita za preminule na obeh ozemljih. Sporazum je resda formalizirana volja in čutenje pri obeh narodih, da se dostojno oddolžimo vsem, ki jih je usoda pahnila daleč od doma in so večinoma v brezpravni državi in ponižanju hirali v tujem svetu. Čas vojne je prinašal lakoto in bedo tudi v zaledje, kjer so ujetniki delali, tako da ob prepovedih, da bi ujetnikom pomagali, preprosti prebivalci gorskega sveta tudi sami niso imeli veliko za preživetje. Iz

Hrastov križ je bil pripeljan iz ukrajinskega mesta Lvov. Foto: L. Trošt

pripovedi o ujetnikih pa je čutiti sočutje in tiho razumevanje tragičnosti teh tujih

ljudi. Ajnšnit je ena od preprostih pripovedi o taborišču, delovnem lagerju, kjer je bila lakota vsakdanji obrok in preživetje vsako uzrto jutro med trši in skalami. Je tudi ena od zgodb, ki je vzbudila željo, da bi vsem trpečim na tem koščku zemlje postavili skromno obeležje v obliki kamna s ploščo in posvetilnimi besedami ter pravoslavni križ, ki bdi nad travnikom, kjer so pokopani izmučeni ujetniki. Ploščo in lesen križ, ki so ga izdelali v Lvovu, je prispeval Rifat Patejev, direktor Ruskega centra znanosti in kulture v Ljubljani. Krajana Mitja Benčina in Lucijan Trošt sta skrbela za brezhibno postavitve obeležja, ajdovski župan Marjan Poljšak pa je izjemno tenkočutno prisluhnil nameram in je podprl postavitve s popolno predanostjo in ogromno energije.

Ko se v Društvu Slovenija Rusija srečujemo z vsebinami ruskega ujetništva na slovenskih tleh, imamo običajno pred očmi veliko svečanost ob ruski kapelici pod Vršičem. To je tista svečanost, kjer se zberemo, da simbolično izpolnimo tihe misli ali molitve za vse umrle ali trpeče vojne ujetnike v prvi vojni. Ajnšnit

Pred letošnjim dnevom mrtvih je venec k spomeniku položil predstavnik ruske vojske. Foto L. Trošt

Fotografiji levo in spodaj prikazujeta ruske vojne ujetnike v Ajnšnitu. Fotografiji mi je (poleg nekaj drugih) v presojo poslal zbiralec gradiva o 1. SV Tomaž Budkovič, saj ni vedel, kje točno sta bili posneti. Pozornost sem takoj usmeril na usek za tremi oslički in ogled terena ni bil niti potreben. Ajnšnit!!! Na žalost sem fotografije dobil prepozno, da bi jih lahko objavili v zborniku *Fantje in možje, pojdite domov, boste morali na vojsko!* (L. Trošt)
Foto: Arhiv T. Budkovič

je odmaknjeni kraj, kjer so spomini in so grobovi, zato je tu odprt trenutek za intimno misel in izrek slave.

Odkritje spomenika in posvetitev križa je bila 26. septembra 2014. Ob slovenskih in ruskih pesmih, ki jih je zapel domači pevski zbor Razpotje, so govorci z besedo obudili misli na pokojne, pravoslavni duhovnik pa je posvetil križ in blagoslovil zemljo z nesojenimi grobovi. Primerno skromna in dostojna svečanost.

Postavljen je spomenik. Dopolniti ga moramo še s tablo, kjer bodo orisani podatki o taborišču, ruski kuhinji in samem delu ujetnikov. Ob natančnejšem pregledu območja bi lahko dobili trdne dokaze o delu okrog Ajnšnita, o barakah, pokopališču v gozdu, o taboriščni kuhinji. Morda je nastopil trenutek, da mladi raziskovalci iz teh krajev dejavneje posežejo v zgodovino blizu njihovih ognjišč.

To so začetni koraki, ki bodo peljali dalje v tiste koticke na Gori, kjer se še srečujemo z ostanki dela ujetnikov. To je prostor ob cesti na Čaven, kjer se je zaključil vodovod iz Doline, kjer so še danes ostanki cistern – pumphenhaus in je še danes betonska plošča, ki prekriva udrtino, v katero so padli ruski vojni ujetniki, ko so kopali za vodo. Oživiti bo treba pripovedi o bojih za Sinji vrh. Hkrati pa moramo iskati sledove avstro-ogrskih

vojnih ujetnikov, ki so se izgubili po bojih v Galiciji, na ozemlju sedanje Ukrajine, Rusije, njihove poti, ki so se končale na teh ozemljih ali so se nadaljevale na solunski fronti, v Srbiji ali v tujih legijah. Spet se vračam k podpisanemu dokumentu med zunanjima ministroma. Opo-minja nas na dolžnosti in etična ravnanja, ki pa so med nami živa in usmerjajo naše aktivnosti k tihemu poklonu vsem, ki so daleč od domačega ognjišča in razumljive govornice služili in izgoreli za visoke

cilje lakomnega prisvajanja in uveljavljanja doktrin večvrednosti in pravice do nadvlade pri posameznih narodih.

Bojan Bratina, prof.

**Prevozi,
gradbena mehanizacija**

▣ Kobal ▣

KOBAL IVAN s.p.

Višnje 5a, 5273 Col

tel.: 05/36 68 187

gsm: 041/703 131

LETO 2015 NA OSNOVNI ŠOLI COL

V šolskem letu 2015/16 obiskuje Osnovno šolo Col 173 učenk in učencev, od tega 26 na podkrajski podružnici. Kombinirani oddelki so trije: en odderek vključuje učence 1. in 2. r. na Colu, dva oddelka pa sta v Podkraju. Letos je na šoli 13 prvošolk in prvošolcev. 15. junija je osnovnošolsko obveznost zaključilo 23 devetošolk in devetošolcev. Letos in lani je število prvošolcev enako - 13, kar je najmanj v zadnjih dvajsetih letih.

Prvi september je velika prelomnica v življenju otrok, še posebej prvošolcev. Letos je v hram učenosti na Colu stopilo 8 učenk in le 1 učenec, na podkrajski podružnici pa 1 učenka in 3 učenci. Septembra vedno začnemo znova, šolsko poslopje se polni, lastovičja gnezda pod napuščem naše šole pa se praznijo. Skozi okna učilnic spremljamo nemirne lete ptic ter njihove glasne priprave na dolgo pot proti daljnim obzorjem. Negotovost je velika - kot pred našimi učenci. Kakšna bo pot učencev do znanja, omike in olike?

Tekmovanja, prireditve in druge dejavnosti

Uspehi na tekmovanjih in natečajih so se vrstili tudi v preteklem šolskem letu. Veseli smo jih. Pohvala pa velja tudi vsem tistim učencem, ki trdo delajo, ki »dajo vse od sebe«, a jih njihovo delo ne pripelje v prve vrste. Na regijski ravni so učenci osvojili: srebrno priznanje na tekmovanju iz matematike in kemije, dve srebrni priznanji iz zgodovine in tri srebrna priznanja iz znanja o sladkorni bolezni, veliko nagrad je bilo na področju likovne umetnosti. Učenci so se prvič udeležili tekmovanja iz znanja računalništva. Zelo odmevna je bila likovna razstava slikarskih, kiparskih in drugih likovnih del

Prvošolci na OŠ Col, 1. 9. 2015. Foto: Arhiv OŠ Col

naših učencev meseca marca v Lokarjevi galeriji v Ajdovščini.

Učenke in učenci likovnega krožka ter lanskega 6. razreda so z risbami in zapisi oblikovali odejo miru, ki bo vabila k miru in prijateljstvu na prizorišču olimpijskih iger v Riu de Janeiru.

Slovesnost ob slovenskem prazniku kulture je spremljalo odprte slikarske razstave mladih umetnic Ane Trošt in Brede Čuk.

Tradicionalna prireditev ob materinskem

dnevu v Podkraju je spet prinesla pester program z izvrstnimi nastopi.

Na pomladni prireditvi Pomladno rajanje, ki jo je spremljal prodajni bazar, so kot gostje nastopili učenke in učenci Pihalnega orkestra Glasbene šole iz Ajdovščine pod vodstvom domačina prof. Andreja Kobala. Naša šola je vključena v Mrežo gozdnih vrtcev in šol Slovenije, ki deluje pod okriljem Inštituta za gozdno pedagogiko. Med šolskim letom so v gozdu mentorice izvajale učne programe po načelih gozdne

pedagogike. Na razpisu *Gozd oblikuje življenje* so sodelovali učenci 1. in 2. r. iz Podkrajja ter prvega triletja s Cola. Celo šolsko leto smo bili vključeni v projekt Dvig socialnega kapitala, ki je potekal pod okriljem Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport ter s pomočjo evropskih sredstev. »Všečkajmo prostovoljstvo« je bil naslov skupnega projekta osnovnih šol Otlica, Dobravlje, Vipava in naše šole.

Na matični in podružnični šoli smo se priključili Simbiozi giba, vseslovenskemu prostovoljskemu projektu na področju telesne kulture in medgeneracijskega sodelovanja. V okviru projekta Simbioza šola smo organizirali računalniške delavnice za stare starše.

15. junija 2015 se je od osnovnošolskih klopi poslovilo 23 učenk in učencev. Trije izmed njih so se odločili za triletno strokovno šolo, 20 učenk in učencev pa je septembra odšlo na štiriletne srednje šole (tri na gimnazijo, ena na Glasbeni konservatorij v Ljubljani, ostali so izbrali naslednje programe: ekonomski tehnik, kozmetični tehnik, strojni, logistični, kmetijsko-podjetniški tehnik, mehatronik, vzgojitelj predšolskih otrok). Želimo jim uspešno pot do željenega cilja.

Junija 2015 v Idriji potekalo državno tekmovanje čipkaric in čipkarjev. Za kakovostno delo je zlato priznanje prejel fant, »naše šole list«, Jakob Grmek. Zmagal je v treji zahtevnostni skupini – mizice. Prvič v zgodovini državnih tekmovanj se je zgodilo, da je fant v kozji rog ugnal vsa dekleta in omajal stereotip, da so dekleta tista, ki najbolj spretno sučejo kleklje.

Najboljši pri županu

Tudi letos so se najboljši učenci ajdovske občine zbrali pri županu. Z naše šole so se sprejema udeležile učenke turističnega krožka, ki so letos prejele zlato priznanje za predstavitev na turistični tržnici v Kopru in srebrno priznanje za nalogo Nekoč je živel Anton Smrdel Lepodišec. Na bienalu 12. Ciciumetniže je bilo

Prvošolci na podružnici v Podkrajju, 1. 9. 2015. Foto: Arhiv OŠ Col

likovno delo Mateja Kobala iz podkrajске podružnice uvrščeno med najboljših deset, med 2700 likovnimi izdelki. Sprejema pri županu so se udeležile še štiri naše učenke, ki so tudi učenke Glasbene šole Vinka Vodopivca iz Ajdovščine in so v minulem letu dosegle odmevne uspehe na glasbenih tekmovanjih: to so izvrstne pianistke Lara in Nika Gorše, Laura Mikuž ter zelo obetavna mlada flavtistka

Katarina Lozar, vse iz Podkrajja.

V novembru so naši učenci nastopili ob slovesnem odkritju spominske plošče učitelju in pisatelju Ivu Troštu. Sto let je minilo, odkar so v Učiteljskem tovarišu¹ o njem zapisali, da »tihan in skromen učitelj deluje iz ljubezni in z ljubezni-

1 Učiteljski tovariš, 24. dec. 1915, št. 19

Devetošolci na zaključni ekskurziji, maj 2015. Foto: Arhiv S. Karim

jo!« Šolski sistemi se spreminjajo, kolo zgodovine se obrača, na kolesnicah preteklosti je čas zabrisal veliko dobrega in sedanji čas prilepil veliko slabega. A učitelju ostaja poslanstvo, ki je večno: določati meje dovoljenega, v jati prepoznati šibke in jih varovati ter izgubljene vračati nazaj v toplino gnezda. To pa so dejanja ljubezni, ki so brezčasna.

Irena Laksida

P U Š K A R S T V O
in storitbe
Hubert Pregelj s.p.

**Malo polje 12. 5273 Col
tel.: 05 36 68 063, 041 432 514**

**TRGOVINA HUBERT
PE AJDOVŠČINA
Goriška c. 23b, 5270 Ajdovščina
tel.: 05 366 20 99**

SREBRNOMAŠNIK FRANC LIKAR

Tudi letošnje poletje je bilo na Colu praznično obarvano, saj smo praznovali še eno srebrno mašo, tokrat je bil slavljenec župnik Franc Likar, doma z Malega Polja – Črtež. Drugo nedeljo v juliju, na vroč poletni dan, smo se zbrali pri sveti maši, da bi počastili rojaka in se skupaj z njim zahvalili in poveselili.

Priprave so se začele že spomladi, ko so sodelavci župnijskega pastoralnega sveta načrtovali praznovanje in si razdelili naloge. Poleg gospoda Likarja smo na isti dan obeležili še dva okrogla jubileja, in sicer 40 let mašništva župnika Danila Kobala, ki izhaja iz Sanabora, in prav toliko let mašništva domačega župnika Lojzeta Šinkovca. Mašo je vodil prav tako naš rojak, škof msgr. dr. Jurij Bizjak, ki ji je s svojo pridigo dodal še poseben pečat prazničnosti in posebnosti. Pri maši sta sodelovala še domačin Milan Pregelj in Boris Čibej, dolgoletni župnik na Colu. Mašo so popestrili pevci cerkvenega pevskega zbora, člani pastoralnega sveta in sošolci srebrnomašnika, s katerimi je skupaj obiskoval osnovno šolo.

Da se po maši ne bi prehitro razbežali na vse konce, so poskrbeli pridni gasilci in gasilke ter marljive gospodinje, ki so pripravili pecivo in obložene kruhke, pa tudi pijače ni manjkalo. V spomin na ta dan so nam ostale tudi podobice, ki so jih razdelili strežniki. Za najbolj zagrete so bile popoldne še litanije, kjer se je praznovanje lepo zakročilo. Duhovniki so priliko izkoristili tudi za druženje med seboj, saj so se jim popoldne pridružili še Ivan Bajc, Bogdan Vidmar in Zorko Bajc, tako da so si imeli veliko povedati.

Franc Likar je trenutno župnik v Ajdovščini, istočasno pa je tudi upravitelj župnije Stomaž. Tu slušbuje od leta 2011, prej pa

Franc Likar iz Malega Polja je med nami obhajal srebrno mašo. Foto: Tim Žgavec

je svoje delo opravljal v Slavini in Kopru. Novo mašo je daroval 8. julija 1990 na Colu, leto prej je diplomiral na ljubljanski teološki fakulteti. Svojo mladost je preživljal v naših krajih, saj se je rodil na Črtežu. Osnovno šolo je obiskoval v Kanjem Dolu in na Colu, potem pa se je odločil za vpis na Srednjo versko šolo v Vipavi.

Praznovanja srebrnih maš na Colu pa se s tem še niso zaključila, saj bo drugo leto na vrsti mag. Bogdan Vidmar, ki trenutno deluje v Kopru, kjer je odgovoren za pastoralo študentov in izobražencev v

naši škofiji, ter leto za tem še Zorko Bajc, župnik v Piranu.

*Milan Pregelj in Esmeralda
Ertnik Ambrožič*

Nasmejani jubilantje, Danilo Kobal, Franc Likar, Jurij Bizjak in Lojze Šinkovec. Foto: Tim Žgavec

Gostilna Tratnik

Vabimo vas v našo gostilno,
kjer vas bomo pogostili s
tradicionalnimi kračami in bogračem
ter razširjeno ponudbo drugih specialitet...

Delovni čas:

torek - četrtek 10h - 22h

petek - sobota 10h - 24h

nedelja 10h - 22h

ponedeljek - zaprto

Col 17, 5273 Col, tel.: 05 996 79 99

www.gostilnatratnik.si

»ODPRITE VRATA KRISTUSU!«

Vsak dan pišemo osebno, družinsko in skupnostno zgodovino. Zaradi razmer, v katere smo vpeti, vsakdanjih obveznosti, dolžnosti, skrbi pa nemalokrat oziroma pogosto pozabimo na Boga, molitev, praznovanje nedelje in praznikov ... in počasi tudi odnosi postajajo mlačni, načeti in ranjeni. Zato si je potrebno vzeti čas, da z božjo pomočjo skušamo stvari postaviti na pravo mesto. Temu je namenjen teden svetega misijona. Sveti misijon je nekakšna duhovna prenova župnije, poglobitev in utrditev vere verujočih ter klic oddaljenim in neverujočim, da bi odkrili Boga in se vrnili v Njegov objem.

Z željo in povabilom »Odprite vrata Kristusu« se je začel misijon v župniji Col, ki sta ga vodila brata kapucina Marko Senica ter Jurij Štraus.

»Odprite vrata Kristusu« – vzklik, ki ga je ob nastopu svoje petrinske službe zaklical svetu sveti Janez Pavel II. Besede, polne vzpodbude, ob katerih lahko preiskujemo svojo notranjost, preiščujemo o svojem življenju in iščemo način, kako še globlje ostati povezani z Njim.

Misijonarja sta ves teden misijona, ki je

trajal od 17. do 25. 10. 2015, nagovarjala, spodbujala, predvsem pa pričevala. Vsak dan smo se lahko (po svojih zmogljivostih) udeležili svete maše (tako v jutranjem kot večernem času) ter srečanj in nagovorov za posamezne skupine. Skozi ves teden svetega misijona smo imeli lepo priložnost za prejetje zakramenta svete spovedi – znamenje naše duhovne prenove. Kot spomin na misijon in hkrati povabilo k molitvi in duhovnemu pogovoru po domovih so bile na razpolago tudi

čudovite misijonske sveče – ročno delo župljanke Mateje Pregelj.

Nagovori in teme svetega misijona so imeli okvir sedmih zakramentov, nekaj misli misijonarjev bi radi povzeli v nadaljevanju:

Vsak izmed nas je poklican, da odpre vrata svojega srca – pri tem pa je najvažnejše, da vemo, komu bomo vrata odprli – če se tega zavedamo, nam jih ne bo težko odpreti. Jezus neprestano in vztrajno trka na naša vrata, trka zelo potih, želi si, da bi mu jih odprli, vendar pa nas ceni in nam pušča popolno svobodo v naših odločitvah.

Velikokrat vidimo le, kateri sosed bi se mogel spreobrniti, katera hčerka ali sin bi moral drugače ravnati – ob tem pa si raje postavimo vprašanje – kaj lahko jaz naredim, da bo svet malo lepši?

Zanimivo je bilo podano tudi razmišljanje o minljivosti: »Ljudje bodo umrli, morda tudi jaz«. So trenutki, ko si domišljamo in mogoče tudi ravnamo, kot da bomo večno živeli – seveda si pred lastno smrtjo zatiskamo oči, postane nas strah. Strah pred negotovostjo, pred nečem, kar ne vemo, kaj bo – ker pa verujemo, lahko z zaupanjem gledamo v prihodnost, saj je prihodnost božja – nič se ne more zgoditi, ne da bi za to ne vedel Bog.

Misijonarja sta se dotaknila še teme, s

Geslo misijona na Colu. Foto: Mateja Škvarč

katero se vsak izmed nas sooča v vsakdanjem življenju – biti kristjan v prostoru in času. V sedanjem svetu, času je težko biti pokončen kristjan (veliko je zaničevanja, poniževanja, zasmehovanja). Ni lahko živeti svoje vere sredi vsakdanjega sveta. Kje črpati moč za to? Papež Frančišek v svoji okrožnici Evangelij življenja govori o temeljnih skupinah – ena velika skupina je tudi župnija, vendar pa je nedeljska maša premalo – tako je bila podana vzpodbuda in pobuda, da se vsak vključi še v eno skupino (mladinska, študentska, zakonska ...). Za vse je potreben čas, čas da misel pride na plodna tla, da se vseje, raste, rodi in obrodi. Čas svetega misijona je res milost za nas župljane, hvaležni za ta Božji dar živimo, pričujmo in odprimo vrata svojega srca.

Mateja Peljhan

Sveti misijon na Colu

Med 17. in 25. oktobrom je bil na Colu po 10 letih znova sveti misijon, tokrat pod geslom Odprimo vrata Kristusu! V tednu dni smo se preko različnih dejavnosti in predavanj poskušali vsaj za trenutek ustaviti, se ozreti vase in na župnijo, predvsem pa se znova spraviti in zblížati drug z drugim in z Bogom. Z nami sta se trudila misijonarja kapucina br. Marko Senica in br. Jurij Štravs, ki sta bila resnično orodje v Gospodovih rokah. Tako smo bili v tem tednu deležni velikih milosti, ki nam jih je dobri Bog delil v spovednici, pri oltarju, po naših domovih - povsod. Misijonarjema smo hvaležni za nasvete in nauke, opozorila in spodbude. Sedaj pa je naša naloga, da se trudimo vsak dan znova odpreti Kristusu in tako postajati boljši. Šele tedaj bomo lahko resnično rekli, da žanjemo sadove lastnega prizadevanja.

Damijan Eratnik in Melita Lemut Bajec

Opomba: Objavljeno v časopisu Družina: letnik 64, številka 47.

avtoprevoznništvo, odkup in prodaja lesa

Lampe Joško
Višnje 4; gsm: 041 647 692

COLSKA ŽUPNIJSKA KRONIKA ZA LETO GOSPODOVO 2015

Vsi podatki še niso popolni, ker je do novega leta 2016 še nekaj časa. Ta zapis je bil zaključen že decembra 2015. Bolj točni podatki in obširnejši zapis s komentarjem bo v farnem Oznanilu takoj po novem letu za obe župniji. V oklepaju so za primerjavo navedene številke iz prejšnjega leta - 2014.

Krščenih v letu 2015 je bilo šest (12) otrok: Alina Štefančič, Staša Kovšca, Domen Peljhan, Lara Stibilj, Rene Leban, Zoja Pregelj. Eden izmed letos krščenih je bil rojen leto prej, eden je iz tuje, sosednje župnije, eden je bil krščen v nevarnosti. En otrok je nezakonski, ostali so iz urejenih, krščanskih zakonov in družin.

Doma so se **poročili** štiri pari (0): Peljhan Marko in Rosič Metka, Treven Robert in Pregelj Maja, Fon Jernej in Kovšca Tina, Kovač Urban in Likar Manca. Ob **pogrebu** smo se poslovili od štirih (6) članov naše župnije: Anastazije Kovšca, Venceslava Rupnika, Alojza Kovšce in Ivana Pračka. Vsi so stopili v večnost pred Boga pripravljeni z zakramenti.

Naročniki **verskega tiska**: Družino je prejelo 39 (40) naročnikov, Ognjišče pa 52 (57). Poleg farnega Oznanila je ostali verski tisk slabo zastopan. Nekateri prejema verski tisk tudi po pošti, kar pa je težko preveriti - poslovna tajna uredništva in obeh pošt (Col in Vipava) pri nas. Štetje **nedeljnikov** je pokazalo pomladi 407 (505) obiskovalcev, jesensko 502 (504). V dobrih zlatih starih časih na Colu v cerkev niso hodili štiri vaščani, sedaj se je to število pomnožilo že na okrog 60. Žal.

Prvoobhajancev je bilo osem (9), dva sta iz tujih, sosednjih župnij, domačih je bilo šest (15). Naštetimo jih: Julija Bajc,

Gašper Hladnik, Tinka Kralj, Eva Lemut, Jure Mikuž, Luka Pregelj, Matej Rogelj, Ana Škvarč. Prvo obhajilo je bilo 17. maja 2015. Popoldne so bile šmarnice in sklep slovesnosti prvega obhajila, ki se ju je udeležila polovica prvoobhajancev.

Bodoči birmanci iz osmega in devetega razreda, dvajset (20) jih bo, če Bog da, se že drugo leto pripravljajo na prejem zakramenta Sv. Duha v treh skupinah, ki jih vodijo štiri domače animatorke. Devetnajst (19) je domačih, ena je iz tuje, sosednje župnije. Konec septembra (25.-27. september 2015) in v začetku oktobra (2.-4. oktober 2015) so bili skupaj s podkrajskimi birmanci na dnevih zbranosti v Vipavskem Križu. Duhovno obnovo je obakrat skupaj z društvom SKAM in domačimi animatorkami vodila domača katehistinja gospa Danijela Čibej. Birma bo predvidoma v soboto, 4. junija popoldne. Birmanci so si na dan odprtih vrat, 26. novembra ogledali Center Karitas v Šturjah.

Misijonski dar otrok in družin. Vso župnijo bodo v letu 2015 obiskali otroci kot **koledniki** in zbirali za misijone. Za **MIVO** smo v letu 2015 darovali v Logu 1.047,80 €, doma se je zbralo za MIVO 999,87 €.

Bila je tudi **odmevna akcija** zbiranja darov za humanitarno medicinsko misijonsko odpravo v eksotične dežele, letos na **Filipine** v okviru programa UPANJE. **Velikonočna procesija** je bila.

Gasilci so letos pripravili skupno **gasilsko mašo** na Colu, 3. maja 2015.

Za vnašanje **podatkov v PasIS** (Pastoralni informacijski sistem Slovenije) se je javilo kar nekaj sodelavcev, ki so opravili izobraževanje v Škofijski gimnaziji v Vipavi in doma, delo pa še čaka. Listi z družinsko kartoteko se zbirajo. Pohvala vsem sodelujočim. Doslej je zbranih že precej kartotek, ki so več ali manj popolne in točne.

Prošnja procesija s Cola - Orešja v Sanabor je bila ob lepi udeležbi v ponedeljek, 11. maja 2015.

Oratorij je bil skupno s Podkrajem v tednu od 8. do 11. julija 2013. Hvala vsem animatorjem, ki so se pripravljali na to zahtevno in resno delo in ga zavzeto opravili pod vodstvom Danijele Čibej in v okrilju Društva mladih Col. Navzočih je bilo 52 otrok ter 17 animatork in en animator.

Nedelja duhovniških jubilejev je bila v nedeljo, 12. julija 2015. Praznovali smo srebrno mašo rojaka Franca Likarja, pridružila sta se jima rojak Danilo Kobal in domači župnik, ki sta slavila 40-letnico duhovništva. Slovesnemu bogoslužju v cerkvi je sledila še bogata pogostitev in popoldanske litanije v družbi duhovnikov rojakov. Hvala vsem sodelujočim.

Gasilski podmladek je bil v spremstvu gospoda Milana Preglja, vojaškega kaplana na poletnem taborjenju na Krekovšah pri Čekovniku.

Misijonska molitvena zveza (MMZ) je imela škofijsko srečanje v Logu na Krištofovo ter Anino nedeljo, 26. julija 2015. Bogoslužje (molitveno uro in sveto mašo) sta za dekanijo Vipavsko, ki je bila tokrat na vrsti, večinoma pripravili župniji Col in Podkraj. Somaševanje je vodil upokojeni škof Metod Pirih, petje je bilo večinoma ljudsko. Po maši je bilo srečanje in kratek pogovor z misijonarji (domači: msgr. Ivan Bajec, gospa Katarina Ferjančič Vidmar in gospa Tatjana Žejn - Rogelj), ki ga je vodil škofijski misijonski animator Niko Štrancar, sledil je blagoslov vozil in voznikov ob cerkvi.

Naši gosti so bili v noči od srede, 19. na četrtek, 20. avgusta 2015 mladi (25), ki so v spremstvu bratov frančiškanov in manjših sester sv. Frančiška poromali peš iz Ljubljane na Sveto Goro. Imeli so lepo večerno bogoslužje v župnijski cerkvi, prenočili pa so v Župnijskem domu na Colu.

Volitve **novega vipavskega dekana** so bile na Colu ob prvi duhovniški konferenci, 2. septembra 2015. Za pet let je bil izvoljen colski rojak in ajdovski župnik Franc Likar, za prodekana pa vipavski župnik Lojze Furlan, oba sta letošnja srebrnomašnika.

Župnijski misijon je bil po desetih letih, od 17. do 25. oktobra 2015. Vodila sta ga brata kapucina (OFMCap) Marko Senica iz Krškega in Jurij Štraus iz Kančevcev. Misijon smo začeli v soboto, 17. oktobra zjutraj z otroškim oratorijskim dnevom, ki so ga vodili misijonar brat Jurij, pevo-vodkinja ga. Melita Lemut Bajec ter animatorke. Misijon je zajel in nagovoril kar lepo število župljanov. Kot viden sad misijona je sicer manjša zakonska skupina, ki je še vedno odprta novim članom in jo vodita zakonca Ivo in Milena Uršič iz Manč.

Jesensko **srečanje za starejše** je bilo oktobra v okviru župnijskega misijona. Hvala sodelavcem Karitas iz obeh župnij ter sodelujočim in prevoznikom starejših.

Šagro sv. Lenarta in celodnevno čiščenje sta v nedeljo, 8. novembra 2015 vodila duhovnika Milan Pregelj in domači

župnik.

Colska letnika '44 in '45 sta imela letniško mašo 14. novembra, sledila je večerja pri Tratniku.

Otroški pevski zbor s Cola pod vodstvom mag. Melite Lemut Bajec je zavzeto sodeloval pri mnogih bogoslužjih in nastopih doma in po drugih župnijah. Kot nagrada za obiskovanje vaj v letu 2014 so si v Ljubljanski operi in baletu otroci ogledali 4. januarja baletno predstavo Hrestač. 11. januarja so sodelovali v Vipavi v Domu starejših – Pristan. 14. februarja so obiskali Pustno sobotno iskrico v Zavodu sv. Stanislava v Ljubljani ter zbirali darove za gradnjo šole na Madagaskarju. 14. marca je bila oratorijska delavnica »Mama, te rože so zate« – otroci so izdelovali spominke za materinski dan. 22. marca je bil program ob materinskem dnevu. 29. marca je bila velikonočna oratorijska delavnica izdelovanja butar in mozaikov. 23. aprila je bil nastop na reviji otroških pevskih zborov Naša pomlad. 6. junija je bilo zaključno srečanje pevčkov in strežnikov ter delitev spričeval ter piknik na Bizjakovem vikendu. 13. september so otroci sooblikovali šagro sv. Danijela v Sanaboru. 17. oktobra je bil oratorijski dan ob pričetku misijona. 21. in 22. novembra so naši pevčki sodelovali z otroškim zborom iz Vipavskega Križa in tam tudi prenočili. 28. novembra je bila adventna delavnica izdelovanja adventnih venčkov. 6. decembra je bil krajši program ob prihodu sv. Miklavža. Pevčkov je s pričetkom novega šolskega leta 31, v veliko pomoč so tri srednješolska dekleta. Občasno se zboru pridružijo tudi instrumentalisti, z orgelsko spremljavo na večjih dogodkih pomagata Martina Peljhan in Ana Trošt. V veliko pomoč so tudi animatorke, ki priskočijo pri organizaciji in izvedbi oratorijskih dni. Seveda pa gre najprej priznanje in velika zahvala voditeljici in pevovodkinji mag. Meliti Lemut Bajec za mnoga dela, ideje in skrbi, potem pa tudi vestnim staršem in vsem ostalim. Hvala Božji previdnosti, ki bdi nad nami. Pevci **mešanega pevskega zbora** so v

nedeljo popoldne, 7. junija poromali na Idrijsko. Najprej je bilo kosilo pri Metki v Črnem Vrhu nad Idrijo, nato smo si ogledali Rudnik živega srebra, zatem šli na Vojsko in v župnijski cerkvi svetega Jožefa imeli pete litanije Matere Božje in blagoslov ter nato piknik-malico ob župnikovih rojstni hiši. Pevci so imeli tudi pogostitev na predvečer svete Cecilije v soboto, 21. novembra v učilnici župnišča. Skupaj s soupravljanjo župnijo Podkraj smo imeli v načrtu več **romanj**. Eno-dnevnega romanja župnijskega romanja spet ni bilo. **Bolniki**, starejši, invalidi in spremljevalci so ob vodenju sodelavk obeh župnijskih Karitas z enim večjim avtobusom poromali na Brezje v soboto, 20. junija 2015. Mladina se je udeležila srečanja mladih v **Stični**, 19. septembra 2015. Na **Kongresnem trgu v Ljubljani** je bilo 30. junija 2015 srečanje Slovenski križ. V spomin na nedolžne žrtve komunistične revolucije iz naše, colske župnije (18 jih je bilo) je tam spominski križ prevzel in zanj daroval Rudi Kobal starejši. Križ je v župnijski cerkvi tik ob misijonskem križu spredaj. V **Kočevski Rog** je bilo romanje 6. junija 2015 in v **Teharje**, 4. oktobra 2015. Skupaj z drugimi župnijami iz Vipavske doline smo imeli vedno na razpolago po en avtobus. Medžupnijsko večdnevno romanje je bilo skupaj s Podkrajem in Podnanosom konec junija (25. – 27. junij) 2015 v **Toskano**.

Opravljenata dela 2015 - nekaj obnovitvenih del: nov cokolj okrog župnijske cerkve ter nova inox vrata na kapelici Matere Božje pod stopniščem do župnijske cerkve. Za nov cokolj se zahvaljujemo inž. Silvestru Peljhanu, članu ŽGS ter enemu, domačemu zidarskemu mojstru in vsem pomočnikom - malovarjem za delo, ki so ga opravili kot darilo domači župniji. Zbirali smo osnutke za ureditev prostora okoli župnijske cerkve.

Finančno stanje blagajne colske župnije je še vedno negativno, čeprav smo dolg v letu 2015 rahlo zmanjšali. Gotovo na to vplivajo tudi letos opravljena dela in redni stroški župnije pa tudi bolj skromni

darovi in miloščina. Kredit, ki ga daje že pet let župnik osebno, je brezobresten. Z novim, že dolgo načrtovanim obnovitvenim delom pri cerkvi - tlak okoli cerkve - bomo začeli takoj, ko bo odplačan dolg in se bo kaj nakapljalo v župnijsko blagajno, oziroma bomo dobili večje dobrotnike ali sponzorja. Delo je namreč kar zahtevno tako v finančnem pogledu kakor tudi v pogledu izvedbe.

Hvala Bogu, dobrotnikom in sodelavcem za vse!

Blagoslovljeno novo leto 2016 želim vsem, ki bodo brali te vrstice in bodo tudi v novem letu zavestno, v duhovnem in materialnem pogledu gradili našo župnijsko skupnost.

Lojze Šinkovec, župnik

Storitve s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo ter pluženje cest.

LEON AMBROŽIČ s.p.

SANABOR 5, 5271 VIPAVA

GSM: 031 756 771

POGOVOR Z DOMAČIM ŽUPNIKOM

Letošnje leto je bilo jubilejno tudi za domačega župnika Lojzeta Šinkovca, saj je praznoval 40 let mašniškega posvečenja. Ob tej priložnosti nam je g. Lojze zaupal marsikaj zanimivega o sebi in svoji življenjski poti.

Nam lahko za začetek predstavite svojo življenjsko pot od rojstnega Vojskega nad Idrijo do Cola?

Rodil sem se 1950 na Vojskem nad Idrijo kot drugi izmed treh otrok. Imam še dve sestri, starejša je poročena na domu in ima pet otrok, mlajša pa je poročena v Idriji in ima tri otroke. Oče je delal kot rudar najprej v Labinu v Istri, potem pa do upokojitve v rudniku živega srebra v Idriji. Kar sedem let je služil vojsko, najprej kot italijanski vojak, nato v partizanih. Po poroki sta z mamo živela in delala na majhni kmetiji v velikosti dveh hektarov na očetovem domu. Večino dela je bilo treba narediti ročno. Osnovno šolo, pravi-jo, da je to »najvišja šola« v Sloveniji, sem v celoti naredil na Vojskem, vedno

sta bila skupaj po dva razreda. Prvo sveto obhajilo sem prejel iz rok Gašperja Rudolfa, desetletnega me je birmal msgr. Albin Kjuder. Po končanem osmem razredu sem se vpisal v semenišče v Vipavi. Na začetku nas je bilo v prvem razredu 31, ob maturi pa že pol manj. Šola in internat je bila takrat samo ena zgradba »semenišča«, v kateri nas je bilo blizu 100 dijakov. Naš razrednik je bil vsa leta sedanjí župnik na Slapu, prelat in profesor zgodovine in zemljepisa. Bil je resen in dokaj strog. Pol leta pred maturo nas je bilo šest četrtošolcev vpoklicanih v JLA, tako da smo delali maturo leto in pol pozneje, ko smo vojsko odslužili. Vojaški rok sem odsluži na »obuki« za ABH v Danilovgradu v Črni gori, drugi del v »prekomandi« pa v Splitu. Z mnogimi

sošolci iz Vipave, drugimi iz Pazina ali tudi iz raznih gimnazij ali srednjih šol, nekaterimi tudi iz poklicev, smo se potem zbrali v ljubljanskem bogoslovju. Po petih letih smo bili posvečeni v duhovnike, bilo nas je 54. Primorcev nas je bilo devet, dva sta že pokojna (Mislej in Melink). V duhovnike nas je posvetil škof dr. Janez Jenko na Sveti Gori leta 1975. Novomašni pridigar je bil urednik Ognjišča Silvester Čuk. Takoj po novi maši sva bila s Peganom določena za kaplana v Tolminu. Sprejel naju je župnik Tone Štrancar, ki je letos umrl. Bil je garač, ob njem sem se učil reda in delavnosti. V šestem letu bogoslovja smo bili večinoma nastavljeni za nedeljske ali za redne kaplane. Po treh letih kaplanovanja v Tolminu sem postal župnijski upravitelj v Grgarju s soupravo župnije Bate, malo pozneje pa še Trnovega pri Gorici. Po devetih letih, ki sem jih preživel pod Sveto Goro, sem bil imenovan za župnika v Šturjah s soupravo Stomaža. Bila so to bogata leta tako glede duhovnega kakor materialnega dela v obeh župnijah. Po šestih letih, 1993 me je pot vodila na Kras. Najprej sem sprejel župnije Dutovlje, Skopo in Kopriva, potem je škof dodal še Štanjel in Kobjeglavo, na koncu še Veliki Dol. Leta 2000, po sedmih letih na Krasu sem tik pred odhodom na Col slavil srebrno mašo. Srebrnomašni pridigar je bil v Dutovljah msgr. Bojan Ravbar, na Vojskem pa škof dr. Jurij Bizjak. Bilo bi še veliko povedati.

Ob prvem sv. obhajilu – s prvoobhajanci in katehetom, Vojsko, 14. junij 1957. G. Lojze je prvi z desne v prvi vrsti. Foto: arhiv Lojzeta Šinkovca

Kako je izgledal klic v Božjo službo pri vas?

Vsak poklic, še posebej duhovniški, ima svojo zgodbo in posebej močni morajo biti motivi in razlogi za njegov nastanek, rast in potem tudi za vztrajnost v njem. K duhovniškemu poklicu me ni nihče nagovarjal, še manj silil. Spominjam se pisma, ki mi ga pisala mama po odhodu v vipavsko semenišče: »... molila sem, da bi te Bog poklical v svojo službo, sedaj bom molila, da bi v odločitvi vztrajal«. Prvi razlog za duhovniški poklic so bili dobri duhovniki, ki so službovali na Vojskem. Sedaj že dolgo tam ni več stalnega duhovnika, ampak hodita na Vojsko župnik in kaplan iz Idrije. Krstil me je sedaj že pokojni Franc Gantar, ki je moje starše tudi poročil. Potem se spominjam Fortunata Jeklina in njegovih prvih ur kateheze. Večino verouka sem bil deležen s strani kateheta in domačega župnika msgr. Gašperja Rudolfa. Spominjam se, da je bil dokaj zahteven in strog. Pri njem sem postal strežnik. Na koncu leta smo imeli izpite, kar pa me ni odvrnilo od moje želje glede poklica. Lahko rečem, da sem se za duhovniški poklic odločil ob svetem misijonu, ki sta ga leta 1964 na Vojskem vodila Mirko Berce in Jožko Kragelj. Potem, ob koncu osnovne šole, je bil moj katehet par let Jožko Berce, v letih semenišča in bogoslovja pa Tone Požar in Dominik Brus ter ob novi maši sedaj že pokojni Vili Stegu. Veliko korajže smo si dajali v letih šole in študija, tako med letom kakor med počitnicami, domači rojaki kot semeniščniki in bogoslovci: Srečko Vončina, ki je sedaj župnik v Črnem Vrhu nad Idrijo, in Vinko Lapajne, ki je sedaj na Ubeljskem. Nekdo je takrat v šali rekel: »Če bi bil vesoljni potop, bi nad Vojskim plavale miličniške kape in duhovniški kolarji«.

Letos ste praznovali 40 let mašniškega posvečenja. Kakšen je vaš pogled na prehojeno pot?

Štirideset let je dolga pot v poklicu in življenju. Bogu sem hvaležen za vse, kar sem dobrega in hudega doživel in

Ob birmi – z domačimi – pred domačo hišo, Vojsko, 12. junij 1960. Foto: arhiv Lojzeta Šinkovca

preživel. Eden izmed mojih sošolcev duhovnikov je pred kratkim rekel: Kako hitro je minilo teh 40 let. Kot da bi bilo posvečenje včeraj in kakor da čas z leti vedno hitreje teče. In res je tako. Morda tudi zaradi rednega duhovniškega dela, ki te stalno drži v rednem ritmu, tako da dostikrat nimaš časa za kak daljši počitek ali dopust. Včasih se človek primerja z drugimi. Takrat mi je hudo za vse moje slabosti in lastno grešnost ter mnoge

opustitve. Bolj ko gre človek v leta, bolj se tega zaveda in obžaluje. Koliko boljših fantov in mož je od mene, pa jih Bog ni poklical. Zakaj je tako, ne vem, je pa tudi to izraz Božje milostne izbire in poklicanosti. Kar nekaj mojih sošolcev je že v večnosti. Tudi to, da sem še kolikor toliko pri moči in zdravju, da lahko, sicer s težavo, upravljam dve župniji, kjer je burja doma in so zimske razmere hude, razumem kot Božji namig in izraz njego-

Ob novi maši – s starši, Vojsko, 29. junij 1975. Foto: Branko Šinkovec

Ob srebrni maši, Vojsko, 30. julij 2000. Foto: Damjan Makuc

ve volje. Kar štirje moji sosede in sobrati v neposredni okolici imajo namreč samo po eno župnijo: Črni Vrh, Otlica, Budanje in Vrhpolje ...

Je bilo v teh 40 letih kakšno obdobje, ki vam je ostalo v posebnem spominu? Morda kakšen izreden dogodek?

V pogovoru z domačimi, obiskovalci omenjamo »obdobja«. Rečemo: to je bilo pa takrat, ko si/sem bil v Tolminu, v

Grgarju, v Šturjah, na Krasu, na Colu. Povsod je bilo lepo pa tudi težko včasih. Posebno zahtevno je takrat, ko prideš v novo okolje in nikogar ne poznaš. Tako je, ko ostaneš v kaki krizi, posebno finančni, sam in brez oslombe pri ljudeh. Bolj kot obdobja pa bi rad obudil spomine na nekatere dogodke, ki so se zaradi svoje izrednosti močno zapisali v spomin, tako da včasih še danes najdejo svoje mesto v sanjah. Spominjam se tolminskega potresa 6. maja 1976, ki sva

ga doživela pozno zvečer, ob 21.06, po mojem prihodu iz Ljubljane z župnikom Štrancarjem. Rekel mi je: »Bi pa lahko bolj mirno hodil po hiši, saj ropotaš po stopnicah, kot da je potres!« In potres je res bil. Takrat sva oba planila iz župnišča. Omet je padal s stropa, luči po hišah so vse ugasnile. Sledila je selitev, veliko fizičnega dela ob rušenju in zidanju, nekaj časa smo spali kar v avtih. Takrat sva bila kot kaplana skupaj s colskim rojakom Pavletom Bajcem. V Grgarju mi je bila posebej pri srcu bližina Svete Gore ter prijateljstvo svetogorskih patrov. Posebno lep spomin pa imam na nove Jenkove orgle v Grgarju, ki so njegov dvestoti opus in imajo tudi dva jezičnika. Težka je bila odločitev zanje, še težje pa potem zbiranje darov. Pa je Bog pomagal po dobrih ljudeh. V Šturjah mi je posebno ostalo v spominu poleg duhovnega tudi veliko materialnega dela: novi zvonovi z vso opremo za vse cerkve v Šturjah in Stomažu, celotna obnova stomaškega župnišča in cerkve, obnova cerkva v Žapužah, Šturjah in na Fužinah (betonske strehe), nov tlak okoli šturske cerkve. Šturska leta so bila zaznamovana tudi s kaplani in duhovnimi pomočniki. Najprej je bil to Joško Tomažič iz Vrhpolja, ki me je uvedel v župnijo, potem pa Tone Drašček iz Kanala, ki je sedaj v Parizu. Duhovni pomočnik je bil tudi sedanji škof dr. Jurij Bizjak, takrat še duhovni voditelj v vipavskem semenišču. V Marijin dom sem kot duhovnega pomočnika sprejel sedaj že pokojnega Slavka Černigoja. Še in še bi se dalo naštevati. V Dutovljah smo čisto na novo sezidali veroučno učilnico ter skoraj na novo vse župnišče in v sedmih letih plačali vse stroške. Skoraj eno leto sem zaradi gradnje stanoval v privatni hiški v Šepuljah. To leto mi je pomagal dotedanji kobjeglavski in štanjelski župnik, sedaj že pokojni Vladimir Rijavec. Tudi z vaščani iz Šepulj, ki sicer spadajo v tomajsko faro, smo se lepo razumeli in imam nanje lepe spomine. V vseh omenjenih župnijah smo imeli tudi misijone na deset let. V nekaterih župnijah so bili tudi po dvakrat. To so milostni

dnevi, ki ostanejo v trajnem spominu tako ljudem kakor župniku. Vedno pa se vse ne posreči tako, kakor bi radi. Bog ve, zakaj je tako dobro. Verjetno tudi zato, da se človek ne prevzame. Bog že poskrbi zato, njemu hvala za vse ter dobrim sodelavcem.

Za Col in Podkraj veste sami in ni treba, da obujam spomine. Več ali manj so bili moji spomini na zadnjih petnajst let objavljeni v novoletni kroniki tako v Colskem časniku kakor v Oznanilu. Tam jih lahko preberete.

Kako gledate na poklic župnika v vasi? Kaj vam je pri tem delu najpomembnejše?

Več ali manj sem bil vseh 40 let župnik na vasi. Izjema so tri tolminska leta in šest let v Šturjah, ki so večinski del Ajdovščine. Biti župnik na vasi je nekaj drugega kot v mestu. Ljudje so na vasi bolj preprosti in neposredni. Morda so mi bližje zato, ker sem tudi sam z vasi. Kot je rekel apostol Pavel, se trudim biti vse vsem, da bi jih vsekakor nekaj pridobil oziroma ohranil. Biti otrokom katehet, vzgojitelj in spovednik, mladim spremljevalec in prijatelj, odraslim opora, starejšim in bolnikom prinašalec Božje tolažbe in pomoči. Kot je bilo že opisano pa mnogo dela in truda zahteva tudi obnova in vzdrževanje zgradb ter zbiranje sredstev za ta dela.

40 let ni kratka doba, ste morda v tem času opazili kakšno spremembo pri vlogi župnika na vasi?

Spremembe gotovo so, jih pa težje opazim, zato ker več časa živim v istem kraju. Verjetno bi jih bolj občutil, če bi se ponovno vrnil v katero od teh župnij. To so zelo redki primeri. Dejstvo je, da se več ali manj povsod čuti pešanje vernosti ter pripadnosti domači župniji. Tudi nedeljska maša danes ni več nekaj, kar nam je v oporo. Mnogim, posebno otrokom, je bolj v nadlogo in breme. Seveda ne vsem. Tedenske maše ne cenimo

tako kot včasih, ko je bil vsak dan vsaj eden iz družine pri sveti maši. Prvi petki in prve sobote so skoraj neopaženi.

Glede na to, da je vsak človek svet zase, je težko usklajevati interese in želje vseh v vasi. Imate kakšen poseben »recept« za to?

Ljudje smo si zelo različni. To velja že v družini, še bolj v vasi, kaj šele med posameznimi župnijami. Več ali manj sem vedno imel tudi eno ali več soupravljanih župnij. Tam se še bolj čuti včasih tudi navzkrižje želja ter interesov. Posebnega »recepta« za to ni, tudi sam ga nisem iznašel. Treba je pač potrpeti in uskladiti potrebe in želje kolikor je mogoče. Vsem gotovo ni mogoče ustreči. Je pa res, da se z dobro voljo in medsebojno pomočjo in uvidevnostjo da narediti veliko. Kar večkrat je zato potrebno prositi za pomoč duhovnike v soseščini. Hvala Bogu, da nam veliko in radi pomagajo bratje kapucini v Vipavskem Križu. Hvaležen sem tudi vojaškemu kaplanu, rojaku Milanu Preglju, ki vedno, kadar je mogoče in je doma, rad pomaga pri nedeljskem bogoslužju. To, kar je bilo samo po sebi umevno takrat, ko je bilo dovolj duhovnikov, za tak način dela v župniji kot je bil nekoč, danes ni več mogoče. Ljudje pa bi radi ohranili vse nekdanje navade na tak način kot nekoč. Tudi leta prinesejo svoje. To, kar mi je bilo še pred desetletjem lahko, je danes kar naporno in utrujajoče. Več ali manj sem vseh teh štirideset let imel brez težav po tri nedeljske maše. Danes pa mi to postaja »sveto breme«, posebej takrat ko je popoldne še krst, pogreb ali kak drug obred. Hvaležen sem vsem, ki to razumejo in so uvidevni.

Pred leti ste bili navdušen smučar in ste večkrat organizirali smučarske izlete v župniji. Se v prostem času ukvarjate še s kakšno drugo zanimivo dejavnostjo?

Imam lepe spomine na tiste smučarske in organizacijske podvige, čeprav

sem zato dobil prijavo in obisk tržnega inšpektorja. Tudi sicer sem sam ali v družbi rad skrbel za zimsko razgibanje. Kar precej smo poleti hodili tudi v hribe. Zelo mi je bilo lepo na večdnevni ali pa enodnevni romanji na razne božje poti doma in po svetu: Lurd, Fatima, Sveta dežela itd. Ni mi bilo težko romanja pripraviti, še manj voditi. Dolga leta smo imeli po dva avtobusa skupaj. Danes, žal, ne spravimo skupaj niti polovice avtobusa, kljub dvema župnijama. Smo pač postali bolj »komot« in raje roma vsak po svoje v okviru družine ali svojih prijateljev. Škoda. V bogoslovju sem se v okviru fotografskega krožka precej ukvarjal s fotografijo in izdelavo slik v temnici. Kar na nekaj porokah in novih mašah sem bil »uradni« fotograf, tudi na Colu na novi maši rojaka Ivana Bajca leta 1974. Zdaj, ko ima fotoaparat že vsak otrok, to ni več potrebno niti zanimivo.

Bi radi našim bralcem za konec kaj sporočili?

Ker sem se preveč razpisal, bom dodal samo še eno prošnjo. Takoj po novem letu 2016, morda že prej, me čaka operacija kolka. V času operacije v Valdoltri in potem rehabilitacije vse lepo prosim za razumevanje in potrpljenje. Škof mi še ni določil namestnika, je pa dejstvo, da bo v tem času samo nedeljska sveta maša v obeh župnijah, morda kak pogreb. Enako prosim tudi, da bi v tem času sami poskrbeli za reden verouk v obeh župnijah, če se da, po sedanjem urniku. Tudi s tem lahko pokažemo svojo skrb za župnijo in župnika. Vsi smo lahko kateheti in katehistinje. Hvala vsem tudi za molitev v ta namen!

Gospodu Lojzetu se zahvaljujemo za pogovor, še posebej pa za vse dobro, kar smo v 15 letih njegovega službovanja na Colu prejeli. Želimo mu čimprejšnje okrevanje ter še naprej obilo Božjega blagoslova!

Pripravil Jernej Škvarič

BLAGOSLOV DVEH ZNAMENJ, DEL BARITONISTA MARKA KOBALA

Da je naš operni prvak Marko Kobal odličen pevec, vsi prav dobro vemo, zadnja leta pa nas preseneča še z eno od svojih ljubiteljskih dejavnosti, in sicer z izdelavo ter obnovo lesenih znamenj. O povodih zanjo ostaja precej skrivnosten. Pravi, da se število obnovitev bliža številki deset.

V juliju je tako dobilo novo podobo znamenje, ki stoji na odcepu za Malo Polje, kar nekaj mesecev prej pa tisto, ki stoji par sto metrov nižje. V začetku avgusta nas je Marko obvestil, da se obeta blagoslov teh znamenj in vsaki hiši v vasi je bila za to priložnost dodeljena neka zadolžitev. V dneh pred blagoslovom je po celi vasi dišalo po raznih dobrotah, saj so naše matere in stare matere veselo pekle. Tudi naša hiša ni nič zaostajala in to je bil za vse pravi praznik. Lahko smo sodelovali pri pripravah in cedili sline, poskusiti pa nismo smeli ničesar.

Na dan blagoslova smo se sicer v

Obnovljeno znamenje v Leskovi dolini ob glavni cesti Col - Črni Vrh. Foto: Katarina Koren

manjšem številu zbrali v Leskovi dolini, kjer stoji prvo od prenovljenih znamenj. Po kratki molitvi je župnik Lojze Šinkovec blagoslovil novo znamenje, nato pa smo se pridružili množici, ki se je vila proti glavnemu prizorišču – dvorišču pred hišo Franceta Primoževca. Tam je bilo poskrbljeno za vse, celo redar je skrbel za jeklene konjičke ne samo domačinov ampak tudi številnih drugih, ki so se odzvali vabilu, poslanemu preko radijskih valov.

Mize v senci so bile takoj zasedene, a dan in družba sta bila tako čudovita, da nam niti na soncu ni bilo hudega. Sledil je osrednji del slovesnosti. Ob skupni molitvi in pesmi sta župnika Lojze Šinkovec in Milan Pregelj blagoslovila še novo znamenje, ki stoji na odcepu za Malo Polje. Blagoslov je polepšalo petje moškega zbora Razpotje. Prav za to priložnost so se glasovi starega Razpotja zlili z glasovi mlajše generacije in bilo je prav lepo!

Po blagoslovu je k mikrofonu stopil pobudnik in glavni organizator tega dogajanja, Marko Kobal. Nagovoril je vse zbrane, povedal par besed o teh dveh znamenjih, nato pa je spregovorila še glasba. Žal nam nihče več verjetno ne zna natančno povedati, zakaj na teh mestih znamenji stojita, lepo pa je videti, da nista opuščeni in pozabljeni, vedno ju krasi cvetje ali svečka.

Župnik Lojze Šinkovec je blagoslovil obnovljeni kapelici. Foto: Anton Tratnik

Ob spremljavi citrarja Tomaža Plahutnika nam je Marko zapel par pesmi in za trenutek smo bili prav veseli, da ga lahko poslušamo brez kostuma in maske, začuda tudi ne sredi Ljubljane, ampak kar sredi Malega Polja.

Sledila je pogostitev. Kuhar Franc je pripravil okusno polento z golažem, manjkal pa ni niti odličen domači kruh, za katerega so poskrbele gospodinje z Malega Polja. Petja, smeha in veselja seveda še ni bilo konec, zabaval nas je legendarni oskrbnik koč na Kriških podih, Simon Eržen. Ko je zadonel njegov prodorni bas, je celo Marko za trenutek zatrepetal,

Zbrani Malopoljci na blagoslovu kapelic avgusta letos. Foto: Anton Tratnik

a se je kmalu zbral in skupaj s Tomažem sta nas zopet razveselila z glasbo. Na svoj račun so prišli tudi domači skriti talenti. Med vsem tem dogajanjem smo se lahko sladkali z odličnim pecivom pridnih

poljskih gospodinj. Ta blagoslov je bil tako tudi priložnost za mnoge, da so se po dolgem času srečali s sovaščani, malo poklepetali in se spomnili svojega bivanja na Malem Polju.

Mnoge smo pogrešali, na mnoge smo se pa spomnili in bilo je zares lepo!

Katarina Karen

BELPORT

NOTRANJA VRATA

BELPORT d.o.o.

Col 3/a,
5273 Col

tel: 041 377 561
www.BELPORT.si

STEKLENA VRATA, STEKLENE
STENE IN STEKLENA DRSNA
VRATA

RES SANJSKA VRATA
PO VAŠIH ŽELJAH

SKI SERVIS

- popravila poškodovanih smuči in bordov
- obnova drsne obloge
- impregniranje smuči in bordov
- poliranje smuči in bordov
- **NOVO**: brušenje robnikov s KERAMIKO
- montaža / premontaža vezi

GSM: 041/ 387- 680

e-mail: Jimmy.skiservis@gmail.com

First Class
WINTERSTEIGER
Ski & Board Tuning

ALI SMREKA ZAPUŠČA NAŠE GOZDOVE?

V letošnjem letu slovenski gozdovi doživljajo že drugi zaporedni šok. Veliko škodo je povzročil že žled, ki je »pustošil« v začetku leta 2014, nič manjša pa ni škoda, ki so jo v letu 2015 povzročili prekomerno razmnoženi podlubniki.

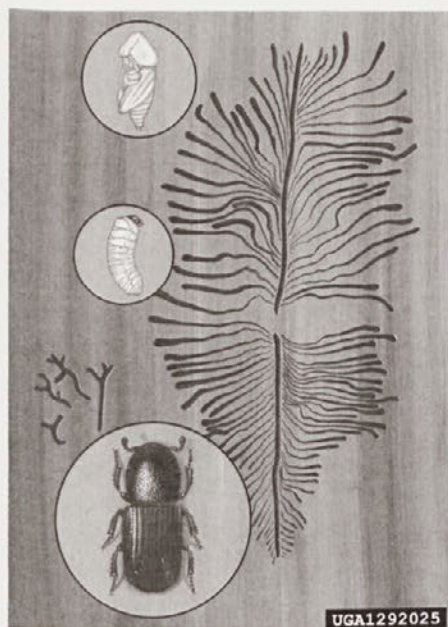
K obsežnemu sušenju smrek prevsem v zahodni Sloveniji je v zadnjem obdobju v veliki meri prispeval smrekov lubadar (lat. *Ips typographus*). Ta se je v izredno ugodnih razmerah tako razmnožil, da so njegovemu napadu klonili celo obsežni smrekovi gozdovi, ki so stoletja dopolnjevali različne sestojna sožitja v naših gozdovih.

Da je prišlo da tako obsežnega sušenja smreke, lahko iščemo razloge v kombinaciji izjemno ugodnih pogojev, ki so omogočali razvoj večjega števila generacij lubadarja, in tudi majhnemu izumiranju osebkov znotraj ene generacije. Ugodno toplo poletje z idealno razporejenimi padavinami, veliko po žledu

oslavljenih dreves, ki niso bila sposobna zasmoliti napada, veliko sečnih ostankov, nepospravljenih vrhov in odlomljenih vej, veliko lesa na odlagališčih in ob kamionskih cestah so bile danosti, ki so pripeljale do izjemnih, nepopravljivih škod. In kdo je smrekov lubadar?

To je temnorjav bleščeč hrošček, ki zraste v dolžino do pol centimetra in ima na levi in desni strani zadka po štiri izrazite zobce (imenujemo ga tudi kot osmerozobi smrekov lubadar). Najraje se zavrtja v oslabiljena stoječa drevesa, običajno v predel krošnje, pa tudi v sveže posekan les. Prehranjuje se z ličjem (notranjim delom skorje), ki služi drevesu za pretok vode in v njej raztopljenih hranilnih snovi.

Razvoj osebka poteka od jajčeca, ličinke do bube in odraslega osebka med lesom in lubjem, zato tudi ime podlubnik. V drevo samec najprej zavrtja rov za dve do tri samice. Te pri odlaganju jajčec samevrtajo tako imenovane vzdolžne materinske hodnike. Ko se iz jajčeca izležejo ličinke, le-te vrtajo prečne rove, ki so zaradi rasti ličinke vedno širši. Na koncu rova se ličinka zabubi in se po nekaj dneh preobrazi v hrošča, ki ob ugodnih pogojih že načrtuje novo generacijo. Dolžina razvojnega ciklusa je odvisna predvsem od temperature in traja v normalnih razmerah od 56 do 70 dni, lahko pa se v izjemno ugodnih razmerah skrajša celo na manj kot 20 dni, posledično

Od hrošča do hrošča po rovih med lesom in lubjem. Vir: Robert Dzwonkowski, Bugwood.org

Mali hrošček, ki povzroča velike probleme. Vir: Maja Jurc, University of Ljubljana, Bugwood.org

Pogled pod skorjo je zastrašujoč. Vir: internet, www.mojaobcina.si

ca tega je večje število letnih generacij. V povprečju ena samička položi okrog 80 jajčec, lahko pa se število le-teh celo podvoji. Lubadar je v vseh razvojnih stadijih zelo odporen na mraz. Brez velikih izgub preživi zimo pod lubjem, v lesnih razpokah, v sečnih ostankih ali celo v zemlji. S ponovnim rojenjem lahko prične zopet že v aprilu. Prav letošnji ugodni pogoji so omogočili razvoj večjega števila generacij (običajno se na našem območju razvijeta dve), posledica tega pa je »močan« napad na že tako oslABLJENO smreko. Številna manjša žarišča napadov so se združila v površine večjih razsežnosti. Zavod za gozdove RS je na možnost večjega napada lubadarja opozarjal že po ledeni ujmi v letu 2014. Nekoliko neugodni pogoji so razvoj podlubnikov v letu 2014 zavirali, na žalost pa se je spomladi leta 2015 že nakazovalo obsežno sušenje, ki se je čez poletje eksponentno nadaljevalo. Do konca rastne sezone je bilo evidentiranih že preko 2 mio m³ suhih dreves smreke in opazili smo pravo opustošenje obsežnih smrekovih gozdov. Kako zmanjšati napad podlubnikov in

omejiti škodo?

Edini učinkovit način zatiranja je zajezitev naraščanja podlubnikov, kar posredno pomeni, da mu onemogočimo razvoj. To storimo lahko z odstranitvijo napadenih dreves, s pravilnim gozdnim redom in z uničevanjem vseh razvojnih stadijev nenasitnega hrošča. Vsa napadena drevesa je potrebno iz gozda odstraniti še pred izletom, moramo jih olupiti in vse skupaj sežgati ali pa še neolupljen les skupaj s »škodljivcem« odpeljati na zbirna skladišča, ki so dovolj odmaknjena od smrekovih gozdov. Kupe lesa na manjših skladiščih ali ob kamionskih cestah je možno prekriti z namenski ponjavami, ki onemogočajo izlet novorojenih hroščev. Razne lovne pasti, ki jih vidimo ob smrekovih sestojih, nam za zatiranje škodljivca le malo ali nič ne koristijo. Z njimi lahko le bolj načrtno spremljamo razvoj podlubnikov in ukrepamo, če se nakazuje številčnejši razvoj. Letošnja grenka izkušnja je tudi odgovor na dolga leta prisotno željo po najvišji »zemljiški renti«. Smreka je vrsta, ki »RASTE«, a več kot očitno tudi vrsta, ki vedno ne »DORASTE«, zato moramo bolj poudarjati sonaravno gospodarjenje,

ki zagotavlja večjo trajnost ob veliko manjšem riziku.

Se lahko zanesemo na hudo zimo?

Nizke temperature v zimskih mesecih so lahko pomemben dejavnik, ki tudi uravnava številčnost podlubnikov v naravi. Zaradi daljšega obdobja nizkih temperatur se do spomladi lahko število izletnih hroščev razpolovi. Zlasti je pomembno, v kakšnem razvojnem stadiju hrošček preživlja mraz, saj so različne razvojne stopnje različno občutljive na temperaturo. Tako ličinke in bube še prenesejo temperaturo od 13-17 stopinj C, odrasli hrošči pa so sposobni preživeti tudi temperature do -30 stopinj C.

Glede na njihovo trdoživost lahko pričakujemo tudi v prihodnjem letu veliko aktivnosti, zato je smiselno in gospodarno, da zimski čas izkoristimo za odstranitev vseh napadenih in oslabeledi dreves. Pomembno je, da pri sečnji zajamemo tudi kolobar robnih dreves, kjer po vsej verjetnosti lubadar že težko čaka na nov napad.

Upamo le, da se leto 2015 ne bo ponovilo.

Silvester Peljhan

LJUBEZEN NAM JE VSEM V ...

Včasih se zna narava res poigrati! Največkrat o počne z ljudmi, včasih pa tudi z živalmi.

Dokaz za to najdemo lahko v čredi ovac v Oreških lazih, kamor se je v začetku letošnjega maja naselil kaki dve leti star muflon. V začetku je bil precej plašen, večkrat je za par dni izginil, a se je vedno vrnil v čredo. V zadnjem času pa se je povsem udomačil, začel je sprejemati tudi razne priboljške, ki so jih občasno deležne ovce.

Upamo, da bo še dolgo ostal v čredi v veselje starih in mladih, ki si ga hodijo z zanimanjem ogledovat.

Lucijan Eršič

Foto: Franko Trošt

NEKDANJI OBRAT ALPINE SE PREBUJA

Prostor, v katerem je dolga leta imela svoj obrat Alpina, tovarna obutve, je na novo zaživel, sicer ne kot tista nekdanja »Alpina«, ampak kot podjetje VDM LOGAR: Kovinarstvo in vzdrževanje. Njegov lastnik je naš domačin Valter Logar z Malega Polja, ta je lani v začetku meseca maja kupil dolgo samevajoč obrat in ga postopoma preuredil v prostorno kovinarsko delavnico, ki je nadomestila tisto na domu.

Podjetje se ukvarja s strojogradnjo, z vzdrževanjem in popravilom strojev, z izdelavo rezervnih delov ter z nadgradnjami za traktorje. Pomemben del poslovanja podjetja je vezan na stroje za izdelavo kamene volne, pri tem sodelujejo z znanim podjetjem Knauf Insulation.

Poslovanje VDM LOGAR ni omejeno samo na Slovenijo, kar v 60 % namreč sodelujejo s tujino, predvsem z Nemčijo, Rusijo, Slovaško, Anglijo, Madžarsko, Srbijo ... V podjetju so stalno zaposleni 4 ljudje. Zaradi projektne narave dela po potrebi sodelujejo tudi z zunanjimi izvajalci. Ker gre za družinsko podjetje, v njem seveda pomagajo vsi domači – sinova sta stalno zaposlena, žena in hči pa priskočita takrat, ko je potrebna dodatna pomoč. Valter nam je še zaupal, da računa, da bo v prihodnosti njegovo podjetje nudilo delovna mesta do 10 stalno zaposlenim, seveda v okviru obsega poslovanja, ki je zaradi projektne narave zelo dinamično.

Valterju in njegovim sodelavcem želimo obilo poslovnih uspehov še naprej!

Janej Škvač

POŠTA NA COLU

Pošta Slovenije po vsej državi zmanjšuje število poslovalnic – predvsem v manjših krajih, kjer je manj obiska. Ista usoda je bila načrtovana tudi za pošto na Colu, kar bi za nas krajanke pomenilo veliko izgubo, s katero se nismo mogli strinjati. Rešitev se je našla v obliki pogodbene pošte, kjer se poštna dejavnost izvaja kot franšiza. Tukaj je nastopilo podjetje Fama, ki ima na Colu trgovino z mešanim blagom. Pošto je sprejelo pod svojo streho, s to potezo pa naredilo veliko za naš kraj. Pošta tako deluje od 2. marca 2015 dalje v marketu „Podvelb Col“ in je za razliko od stare pošte odprta večji del dneva – ob delavnikih od 8.00 do 11.30 in od 14.30 do 17.00, v soboto pa od 10.00 do 13.00.

Matjaž Bajec

**Srečno
2016!**

*Naj novega vam leta zarja,
prinese dneve brez viharja,
Izpolni dobre vam želje!*

(F. Levstik)

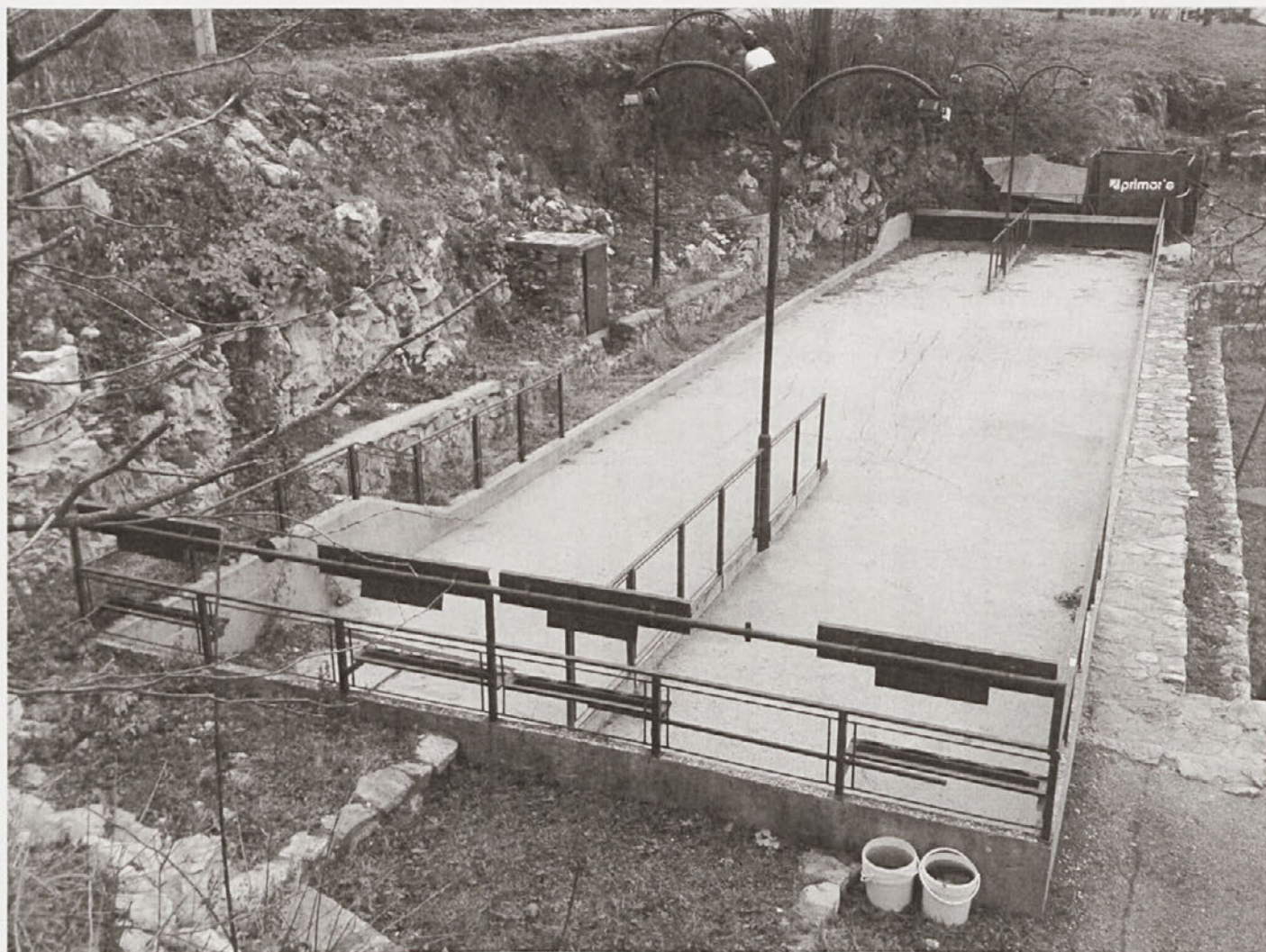
Bar10

Bar 10
Kodelja Damijana s.p.
Col 78, 5273 Col
Tel.: 031-33 55 18

ZOPET SE BO BALINALO ...

Če vas pot zanese mimo colskega igrišča, boste opazili, da je balinišče dobilo novo, lepšo podobo. Konec letošnjega poletja so namreč Stanislav Lampe iz Višenj, Miran Vidmar iz Žagoliča, Stanislav Bizjak in Alojz Kovšca s Cola tam zaključili uspešno delovno akcijo. Skupaj s pomočniki so balinišče ponovno spravili v »stanje pripravljenosti«. Ivan Kobal iz Višenj je prispeval kamion peska in pripeljal valjar, s katerim so pripravili površino za nove igre. Tako se je še enkrat pokazalo, da na Colu želja po druženju ob balinanju nikakor ni zamrla in da se obeta v naslednjem letu na balinišču več obiskovalcev kot običajno. Kot upajo naši colski veterani balinanja, se jim bo pridružil tudi kdo iz mlajše generacije.

Jernej Škvarč

Balinišče v obnovljeni podobi. Foto: Luka Bizjak

COLSKI PEVČKI SE PREDSTAVIJO

Na Colu imamo že kar dolgo tradicijo otroškega petja v cerkvi, ki jo zadnjih nekaj let zavzeto nadaljuje gospa Melita Lemut Bajec, doma iz Plač v Vipavski dolini. Ljubezen jo je pripeljala na Col, kjer si je ustvarila dom z možem Matjažem in tremi otroki. V pogovoru nam je predstavila delovanje otroškega pevskega zbora ter svoj pogled na delo z mladimi.

Je vodenje pevskega zbora zate nekaj novega ali si imela izkušnje s tega področja že od prej?

Pevski zbori me spremljajo že od zgodnje mladosti. Najprej sem pela v cerkvenem otroškem zboru, kasneje v mešanem zboru župnije Vipavski Križ. Zborovsko petje je bilo v Križu tedaj zelo številčno, pa tudi kvalitetno. Zagnana in energična je bila tudi naša pevovodkinja. Prav to dvoje je v meni vzbudilo željo, da bi tudi sama nekoč počela nekaj podobnega; poučevala in navduševala.

Tako sem pri 16 letih prosila tedanjega ravnatelja Osnovne šole Dobravlje Antona Žagarja, da bi mi zaupal vodenje šolskega otroškega zbora na podružnici v Vipavskem Križu. Moja mladost ga je sicer presenetila, vendar me je takoj podprl. Tako sem začela in z otroki preživela 4 lepa leta. Prenehala sem, ker sem se ustrašila, da ne bom zmogla dovolj kvalitetno usklajevati vodenja zbora in svojih študijskih obveznosti.

Ugotovila pa sem tudi, da mi znanje 6 let harmonike ne zadostuje več. Zato sem se vpisala na orglarsko šolo v Novo Gorico, kmalu za tem pa sem pričela še s poukom solopetja, najprej v ajdovski glasbeni šoli, kot študentka pa sem nadaljevala tudi v viški glasbeni šoli pri

Pii Brodnik. Takrat pridobljeno znanje mi še vedno koristi, čeprav čutim, da bom morala v prihodnje tudi tu kaj obnoviti in dopolniti.

Medtem me je povsem nepričakovano poklicala tedanja ravnateljica ajdovskega vrtca Meri Uršič in mi ponudila vodenje vrtčevskega zbora. Sprejela sem in tudi ta 4 leta ustvarjanja so bila čudovita. Prepotovali smo pol Slovenije, nastopali v takrat zelo priljubljeni oddaji Telebajski ter posneli celo 2 CD-ja. Delo s predšolskimi otroki je bilo nepozabno. Otroci so v svojih občutenjih in izraženjih iskreni, nepokvarjeni. Žal se ti dve kvaliteti zaradi

pritisikov in pričakovanj družbe z leti skoraj povsem izgubita.

Po diplomi sem leta 2001 pričela delati na ajdovski gimnaziji in vpisala znanstveni magisterij. Zdelo se mi je, da bi si morda naložila preveč, če bi vztrajala še s poučevanjem otrok, zato sem se od zbora, sicer s težkim srcem, poslovila. Dobrih 8 let nato nisem vodila zbora, petje pa je kljub temu ostajalo nepogrešljivi del mojega vsakdana, pa tudi tečajev angleščine in nemščine, ki smo jih s kolegicami izvajale za najmlajše. Na župnikovo pobudo sem z našimi, colskimi, otroki pričela delati, ko je moja

Nastop na reviji Naša pomlad, april 2015. Foto: Matjaž Bajec

hči postala prvošolka.

Kdaj in kako je nastal otroški zbor? Koliko članov šteje?

O nastanku otroškega zbora pravzaprav zelo težko govorim. Lahko rečem le, da sem vodenje prevzela pred 5 leti, pred mano pa sta to zelo dobro delali že Erika in Ana. V zbor je zadnja leta vključenih nekje 25 do 30 otrok, pevčkov in instrumentalistov. Letos je ta številka celo prvič prerasla 30 in želim si, da bi tako tudi ostalo. Prijetno sem bila presenečena, saj so letos z nami ostala tudi dekleta, ki so že srednješolke. Ta velike so za mlajše velik zgled in spodbuda, česar sem zelo vesela. Zavedam se namreč, da aktivno članstvo v zboru zahteva veliko vztrajnosti in požrtvovalnosti. Od otrok pričakujem, da so kljub mladostni energiji in živahnosti resni ter predani svoji poklicanosti in talentom. Velika zahvala za to gre tudi doslednim staršem. Sicer pa je tako, da več kot seješ, več lahko žanješ.

Kaj te pri delu z zborom še posebej spodbuja, žene naprej?

Vsak od nas je prejel mnogo vsakovrstnih talentov in na nas je, da jih izkoristimo v dobro družbe oziroma okolja, v katerem živimo. Prav je, da se do talentov in nalog odgovorno obnašamo. Vsako zaupanje je potrebno upravičiti, tako danes kot tudi nekoč v prihodnje. To sem ob neki priložnosti razložila tudi otrokom, pa so me le debelo gledali. Ujela sem njihovo pozornost in to je bilo dovolj.

Poleg samega petja pri veroučnih in občasno nedeljskih mašah sodelujete tudi pri drugih projektih. katerih?

Naša prvenstvena poklicanost je sooblikovanje svetih maš ter drugih slavilnih dogodkov. Žal so med otroki, pevčki in nepevčki, prav veroučne svete maše najslabše obiskane. To je velika škoda, saj so namenjene njim. Nekateri otroci se jih pač ne morejo udeležiti zaradi

Oratorijska delavnica, izdelovanje mozaikov, marec 2015. Foto: Monika Tratnik

glasbenih šol in drugih obveznosti, kar je opravičljivo. Veliko več pa je tistih, ki se jim enostavno ne ljubi, razen takrat, ko so na vrsti in morajo. Povsem razumljivo je, da otrok težko razume bistvo maše, da težko sedi pri miru. Toda če sodeluje kot pevček, strežnik ali bralec, maša postane veliko bolj osmišljena. Sicer se zavedam skrivnosti vere oziroma da niti odrasli ne moremo in ne bomo zmogli doumeti vsega, kaj šele otroci. Otroci prav s sodelovanjem notranje bogatijo in

odkrivajo smisel maše. Če bi samo zavestno odgovarjali na župnikove besede in bolj goreče molili, bi od maše že veliko odnesli. Tako pa smo vsi skupaj, tako otroci kot odrasli, pogosto preveč pasivni. Zato otroke spodbujam, pojte s srcem, bodite pri stvari, oni pa me začudeno pogledajo. Prav na to temo, kako odpreti vrata Kristusu, smo veliko razmišljali v letošnjem misijonu.

Drugi del našega poslanstva pa so

Nastop ob materinskem dnevu 2015. Foto: Mojmir Pregelj

Sooblikovanje svete maše v Domu starejših v Pristanu, december 2013 - Melita za klaviaturo. Foto: Matjaž Bajec

prepevanja drugod. Večkrat smo že prepevali v domovih za starejše, v Vipavi, Ajdovščini in Črnem Vrhu, ter se srečevali z ljudmi, kakršni bomo morda nekoč tudi sami. Ganljiva in poučna je bila za otroke izkušnja iz Ciriusa. Dala jim je misliti, kaj vse jim je bilo zastoj podarjeno ...

Večkrat smo se udeležili tudi revije pevskih zborov Naša pomlad. Nastop nam sicer daje potrditev, da delamo prav, je pa zelo stresen, tako zame kot za otroke. Na nek način se tudi oddaljuje od poslanstva našega zbora, zato si vsako leto rečem, da je letos zadnjič. Komu pa se moram(o) potrjevati? A me potem spet povleče. Tudi sedaj nisem prepričana, kaj bo drugo leto aprila. Bomo videli ...

Večina pevčkov se udeležuje tudi oratorijskih dni, ki jih ob priložnostih cerkvenega leta organiziramo z mojimi predanimi animatorkami pod okriljem Društva mladih Col. Tako so sedaj že stalnica delavnice ustvarjanja adventnih venčkov, drobnih spominkov za materinski dan, obisk pustne sobotne iskrice v Ljubljani, izdelovanje butar za cvetno nedeljo ... Nepozaben je bil letošnji oratorijski dan ob pričetku misijona. Pa sodelovanje z Vipavskimi tamburjaši, celodnevno

prepevanje v Postojnski jami, na Božični tržnici na Colu... Veliko je dogodkov in aktivnosti, ki se jih otroci lahko udeležijo, če le želijo. Žal je tudi tukaj tako, da so nekateri otroci zraven povsod, drugi pa nikjer. Oseбно menim, da je to za slednje velika škoda, saj prav preko najrazličnejših aktivnosti ustvarjamo dragocene spomine. Tudi sama se rada spominjam številnih dejavnosti, ki smo jih otroci sooblikovali v kriški župniji, od koder iz-

Oratorijska delavnica izdelovanja butar, marec 2015. Foto: Monika Trtnik

hajam. Zato svoje otroke, pa tudi pevčke in dijake v šoli nenehno spodbujam, da so dejavni. Naj živijo kvalitetno, naj ne životarijo.

Je po tvojem mnenju lažje delati z otroki ali z odraslimi pevci?

Že od nekdaj delam z otroki, delno z najstniki, na svoji poklicni poti izključno s srednješolci. Med mladimi mi je lepo. Za delo z odraslimi pevci nisem dovolj sposobna; pač premalo talenta 😊. Delati z odraščajočo mladino je lepo, čeprav dostikrat naporno. Od tebe veliko zahteva, vendar tudi daje. Notranje zadovoljstvo odtehta vse.

V 20 letih, kolikor sem med mladimi, se je marsikaj korenito spremenilo. Danes si moraš pozornost izboriti, nekoč je bila samoumevna; danes je mladina drzna, včasih je bila veliko bolj zadržana; da ne govorim o mobitelih in drugi šari, ki usmerja njihovo pozornost proč od soljudi... Izkušen pa vem, da znajo tudi ti mladi še prisluhniti, če se jim le posvetiš, če jim znaš priti blizu. In čeprav me nemalokrat ob tem spremlja občutek, da govorim v prazno, se izkaže, ne le da poslušajo, ampak se jih tudi prime. Mladi cenijo trud, ki ga vlegaš vanje in ti to tudi

pokažejo. Biti pedagog je lepo.

Pri otroškem zboru otroci večkrat sodelujejo tudi kot instrumentalisti. Je za to potrebna kakšna posebna spodbuda ali otroci radi pokažejo svoje talente?

Otroci so po svoji naravi veseli, razigrani, radoživi in takšni tudi ostanejo, dokler jim svet odraslih ne uzavesti, da je cerkev prostor resnobe. Zavedam se, da ploskanje, tleskanje in bobenčki ne sodijo k vsaki sveti maši. Potrebno se je obnašati priliki primerno in presoditi, kaj je v nekem trenutku sprejemljivo in kaj ne.

Ko sem jih nekoč pozvala, naj se nekoliko umirijo, mi je ena od ta velikih hitro citirala Sveto pismo: »Naj hvalijo njegovo ime s plesom, na boben in citre naj mu igrajo.« (Ps 149, 3) Seveda se ne strinjам s klepetanjem in raztresenostjo, ki sta pri otrocih zelo pogosta, toda veselje ob prepevanju je daleč od raztresenosti. Prav takrat so otroci najbolj zbrani in najbolj sodelujejo. Odkrito veselje in spontanost, izražena s ploskanjem, sta v cerkvi marsikomu še nenavadna, morda celo nesprejemljiva.

Spomnim se svojega strica, misijonarja

Zaključno srečanje za pevčke in strežnike, junij 2015. Foto: Monika Tratnik

Andreja Božiča. Kako čuden se nam je zdel, ko se je vrnil iz Braziliije. Njegove pridige so bile pogosto nenavadne, tudi zelo osebne. Nekoč si je med nedeljsko pridigo izposodil mojo mamo in jo celo poimenoval ljubkovalno, kot so jo klicali v otroštvu. Kaj so si mislili drugi, ne vem, toda moji mami to ni bilo všeč, zdelo se ji je povsem neprimerno. Tak pristop pač ne sodi v naš koncept pridiganja, v naše dožemanje svete maše. Stric se je navzel druge kulture, ki se ni spajala z našo.

Danes razmišljam, ali niso ljudstva, kjer delujejo naši misijonarji, prav zaradi svoje preprostosti v odnosu do Boga veliko pristnejša kot smo mi v naši resnobi.

In prav to pristnost želim ohraniti pri otrocih, zato jih spodbujam, da izkoristijo svoje talente po zmožnostih, ki so jih prejeli. Nekateri potrebujejo več spodbude, drugi manj, načeloma pa se vedno radi odzovejo. Čeprav pesem vedno dobro zvadimo, preden jo zaigramo ali zapoje-mo, se zgodi, da gre kakšen ton po svoje. Pri otrocih je pač tako. Koliko odraslih pa si upa sebe tako izpostaviti? Razen (skoraj) profesionalnih glasbenikov nihče. Kako pogumni so torej naši otroci!

Sicer pa je vse odvisno od tega, kaj želimo. Sama želim vesele, pristne in pogumne otroke. Čeprav včasih pogrešijo. Kdo dela, pač greši. Z otroki pevčki veliko delamo, torej imamo pravico tudi pogrešiti 😊. Sicer pa imajo otroci za to, da postanejo resni odrasli, še veliko časa. Ob tem moram poudariti, da sem zelo hvaležna gospodu župniku, staršem pevčkov ter Ani in Martini, ker razumejo in podpirajo moja stremenja. Kljub vsemu se mi zdi, da se tudi med našimi ljudmi spreminja mišljenje, da počasi dojemajo, da z odkrito izraženim veseljem pravza-

Slikanje ob priložnosti predstavitve delovanja zbora, november 2015. Foto: Matjaž Bajec

Levo: izdelovanje drobnih spominkov za materinski dan, marec 2015. Foto: Monika Tratnik

prav ni nič narobe.

Kakšni so načrti za prihodnost?

Posebej določenih načrtov nimamo. Stvari pridejo spontano. Dobiš zamisel ali pa ti jo dajo otroci in mladi, ki so v svojih domislicah neverjetni. Še naprej se bomo trudili po svojih najboljših močeh. V letošnji oratorijski dan na začetku misijona smo vključili koncept: Moli in delaj. Morda pa bomo prav temu sledili v prihodnosti 😊.

Meliti se zahvaljujemo za pogovor, njej in njenim pevčkom pa želimo obilo veselja ter doživetij ob petju in ustvarjanju.

Obisk Pustne sobotne iskrice, februar 2012. Foto: Monika Tratnik

Prisravit Jernej Škvarč

ZORICA: »DAJ, ZRIHTAJ, DA BOM V COLSKEM ČASNIKU!«

Za Križno Goro stoji domačija. Do nje vodi makadamska cesta. Od daleč se sliši zvok kmečkih opravi in ko pogledaš naokrog, se začудиš, da lahko še nekdo dandanes tu živi. V sožitju z naravo, tako kot pred leti, po kmečko. Ko prideš do hiše in te pričaka najširši nasmeh daleč naokoli, se zaveš, da je ona našla srečo prav tu, na Križni Gori. »Daj, Tone, zrihtaj, da bom v Colskem časniku!«

In Tone je zrihtal. Zorica pa je povedala marsikaj zanimivega ...

»Ja, kej, prihajam iz Bosne, iz mesta Jajce in tukaj se fajn imam!« se je nasmejala, ko sem jo prosila, naj se na kratko opiše. Zorica je zares pristrčna gospa. Rada si vzame čas za vsakega, ki pride mimo in če te dolgo ni, te z veseljem pokliče, češ, kdaj se boš kaj oglasil. Kot vsaka prava ženska rada klepeta in hitro se naležeš pozitivne energije ter topline, ki jo oddaja. Ob prvem vtisu bi si mislil, da ji je v življenju že od nekdaj tako lepo, pa vendar ni bilo tako. V Slovenijo je prišla leta 1991 iz daljne Bosne, kot mnogi je bežala pred grozotami vojne, ki je divjala v njenem domačem kraju. »Res je bilo hudo, vse so nam zakurili, hišo, krave, prašiče, kmetijo, zelenjavo ... vse je šlo. Brat, sestra in mama smo se odločili, da gremo. Tata je imel penzijo v Črnomlju in smo šli. 5 let sem bila v azilnem domu v Ajdovščini, za Križno goro pa sem že 19 let. 31. 1. drugo leto bo že 20 let!« in se zopet nasmeji, vesela in zadovoljna s tem, kar ima. Povprašam jo po družini, zanima me, kako so se znašli. »Mama je potem hitro umrla, pokopat smo jo šli v Bosno, v Jajce. Sestra je v Avstriji, brat je v Bosni, eden v Nemčiji. Tako, vsak po svoje. S sestro se še slišiva, ima 3 hčerke in sina. Je frizerka, fina! Ima svoje življenje,

službo, pridna je, vsi so pridni. Jaz sem pa tu!« Dobro, si mislim, super, Avstrija, Nemčija, Bosna ... Kako vendar je prišla ravno na Križno Goro? »Slavka sem spoznala v Ajdovščini, sva se poročila in sem se preselila gor. Odlično se počutim tu, za Križno goro, hribi so podobni kot v Bosni, pa nič ne pogrešam. Ljudje me imajo tukaj radi, vsi smo prijatelji, vsi me spoštujejo, jaz njih in oni mene. So mi prišli voščiti za rojstni dan, eni so me poklicali, je bilo 27 klicev! So mi prišli tudi otroci zapet in zaigrati! In kej čem drugega reči!«

Zorica. Foto: Anton Tratnik

Kmetija pri Felčarju za Križno Goro, kjer živi Zorica in Slavko. Foto: Anton Tratnik

Zorica in Slavko. Foto: Anton Tratnik

Zorica in Slavko sta daleč naokrog poznana po izdelovanju okusnega domačega sira. Kot pravi Zorica, oba zelo rada delata na kmetiji, ona kuha, gospodinji, sadi krompir, repo, Slavko pa se ukvarja z gozdom in lesom na sploh. »Borimo se po svoje,« pravi. »Veš, sem bila v Goriški! Sem pridelala 4,20 kg debelo repo!« Povprašam jo še malo o ljudeh tu naokrog, kakšni se ji zdijo domačini. »Ljudje tukaj so pridni, bolj kot v Bosni. Jih zelo spoštujem. Vse se da zmenit z njimi, nimam nobenega sovražnika, z vsemi sem prijateljica. Pridejo na obisk iz vseh krajev, iz Črnega Vrha, Nanosa, Nove Gorice, Ajdovščine, tudi Trsta in Italije nasploh. Nekaj neverjetnega,

Foto: Anton Tratnik

koliko ljudi pride mimo. Jaz sem pozabila Bosno, me nič ne vleče nazaj. Tu je moj novi dom. Se počutim sprejeto na Colu, v trgovino grem, so super punce. Vsi ljudje mi tako pravijo, Zorica, kako si kaj, kaj bi rada ... Vsi pomagajo.«

Ne morem si kaj, da ne bi povprašala o tem, kako gleda na trenutno aktualno begunsko krizo. »Se spomnim nase, ko sem hodila sem. Ko sem jaz prišla, smo hodili peš nekaj časa, potem pa so nas, ena žlahta, peljali s kamionom. So nas potem ustavili, ugotovili, da se ni noben sposoben boriti za domovino. In smo se peljali naprej do Črnomlja, smo šli do sestrične. Ni nas hotela sprejeti, smo šli v Trebnje v šotore, tam so bili cigani,

Foto: Anton Tratnik

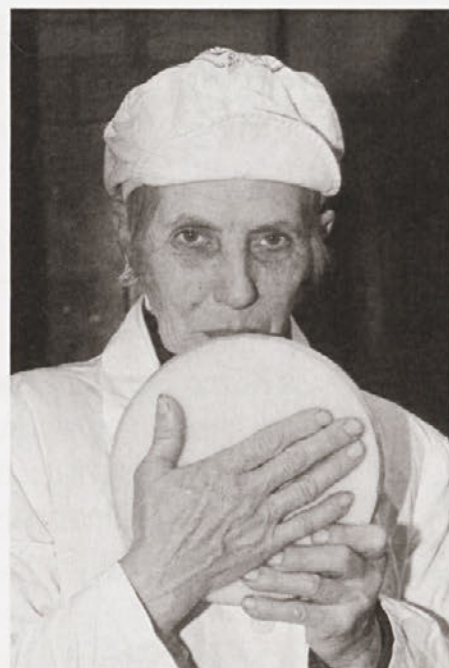

Foto: Anton Tratnik

potem so nas premestili v Ajdovščino. Bili smo lepo sprejeti, so nam dali postelje, hrano ... Bilo nas je 2200! So nam dali za jest, nismo smeli iti kar tako v mesto, je bilo strogo. Čez par let smo šli lahko delat na trgatev, smo na tak način nekaj zaslužili. Eni so hoteli v Nemčijo, Avstrijo, so jih poslali nazaj, da nimajo pravice. Nisem nikoli razmišljala, da bi šla naprej, sem tukaj, kaj boš. Sem, kjer sem, in nič mi ne fali. Nič. Delat moraš povsod. Razumem begunce, so pa tudi lumparije, nič ne dajo glihe, če se kdo trudi zanje. Pri nas je bilo samo ubogo vse.« Postavila sem kar nekaj vprašanj, kaj pa je tisto, kar bi Zorica res rada, da piše o njej v časopisu? »Zahvaljujem se svojim prijateljem!« iskreno pove, s hvaležnostjo v očeh. Pove še, da bo čez 3 leta praznovala 60 let in si želi zabavo, kamor bi povabila vse svoje prijatelje. »Želim si še zdravja, ljubezni, prijatelje okrog sebe. Vse bom zbrala za Križno goro za 60 let!« Zorica, pa naj se vse želje uresničijo.

Janeja Tratnik

NOVI PODVIGI COLSKEGA FOTOGRAFA

Klemen Bizjak. Lastnik uspešnega podjetja Biterra, oče dve leti stare hčerke in ne nazadnje zelo dober ljubiteljski fotograf. Njegove fotografije so bile že v njegovih študentskih letih objavljene v raznih revijah, kot so študentska revija Agronom ali časopis Kluba ajdovskih študentov Ma beži, kasneje tudi revija Mladina. Pravi, da se je s fotografijo začel ukvarjati že daljnega leta 1995, ko si je kupil svoj prvi analogni fotoaparatus. Od takrat je sodeloval na veliko razstavah doma in po svetu ter pri tem požel tudi kakšno lepo nagrado.

Danes pa, ko se je fotografija razvila že do te mere, da lahko vsak naredi dovolj dobro sliko že s svojim kalkulatorjem, se Klemen vrača k svojim koreninam. V zadnjem času si je kupil kar nekaj starejših analognih fotoaparatus, ki ne potrebujejo niti baterij, poleg tega pa se je podal še v samostojno razvijanje in skeniranje fotografskih filmov. Več o njegovem eksperimentiranju lahko preverite na njegovi spletni strani www.klemenbizjak.com. No, ker je Klemen kot fotograf vedno zelo aktiven, tudi letos ni počival. Poleg rednega pisanja bloga na svoji strani in potepanja po Evropi je skupaj s kulturnim društvom Neznani junak iz Ajdovščine aprila pripravil foto projekt z naslovom Analogni fotografija Ajdovščina. Šlo je za projekt, kjer je osem fotografov iz okolice Ajdovščine dva dni fotografiralo motive Ajdovščine na en sam analogni film. Nato so fotografi izbrali vsak 10 svojih del, med katerimi je Jon Hatfull, priznani fotograf iz Velike Britanije, ki živi v Novi Gorici, izbral po eno vsakega fotografa, ki je bilo natisnjeno in razstavljeno na razstavi v klubu Baza v Ajdovščini. Drugi Klemnov letošnji projekt, pri katerem je samo sodeloval, je bil tako imenovani BIT6BEAT, ki ga je junija organizirala MC Hiša mladih. Prav tako je šlo za fotografiranje z analognimi fotoaparatus na en film, le da je bil motiv kraj Vipavski Križ in je vsak od štirinajstih fotografov lahko natisnil 5 fotografij, ki so bile raz-

stavljene v Galeriji Vipavski Križ. Naredil pa je tudi nekaj za varovance Varstveno delovnega centra Ajdovščina in Vipava, saj je julija direktorju predstavil idejo, da bi varovance centrov brezplačno fotografiral za osebne dokumente. S svojima sodelavcema je fotografiral 51 varovancev in jim predstavil svojo opremo. Menda je bilo veliko vprašanj in Klemen pravi, da je vesel, da jim je lahko polepšal dan, obenem pa naredil nekaj koristnega. Prav tako Klemen še vedno nudi storitev fotografiranja za osebne dokumente ter izdaja digitalna potrdila za sistem E-fotograf, saj na upravno enoto

ni več treba nesti fizičnih slik, ampak samo potrdilo, da so slike v sistemu. Zadnji letošnji in tudi najobsežnejši podvig pa je prav gotovo njegova samostojna razstava fotografij z naslovom Murje, ki jo je pripravil v sodelovanju z Mladinskim centrom Hiša mladih v Ajdovščini. Razstava je zajemala fotografije morja in morske obale z vse Evrope. Zanimiva pa je oprema, s katero je fotografije posnel. Uporabil je 5 različnih fotoaparatus, in sicer: Nikon D200, Leica X2, Nikon D800, analogni fotoaparatus Olympus Trip 35 ter celo pametni telefon Samsung Galaxy S4. Tako so lahko obiskovalci primerjali

Klemen Bizjak osebno. Foto: Matevž Kren

Odprtje razstave Analogna fotografija Ajdovščina. Foto: Klemen Bizjak

razlike med fotografijami dragih digitalnih in poceni analognih fotoaparatom ter celo fotografijo, posneto s pametnim telefonom. Zakaj se je sploh lotil razstave in fotografiranja nasploh? Pravi, da ni pomembno, kateri fotoaparat uporabljaš, važen je le motiv in sporočilo fotografije. Fotografira pa zato, ker v službi večino časa presedi za računalnikom in se rad sprosti z razmišljanjem, kakšno sporočilo bi gledalcu povedala naslednja fotografija.

Če vas zanima, ali si lahko razstavo fotografij še ogledate, vas moram razočarati. Odprtje razstave se je namreč zgodila v petek, 20. novembra, ogled pa je bil mogoč do 5. decembra. Je pa vsaj del fotografij z razstave objavljen tudi na Klemenovi spletni strani. Fotografije z razstave so se prodajale, izkupiček pa je Klemen namenil v dobrotelne namene. Glede Klemena je tako, da človek nikoli ne ve, česa se bo lotil. Tudi pri njegovem najljubšem hobiju, fotografiranju, je tako.

Ob koncu pa s ponosom in malo hudo-
mušno doda, da je še vedno Colčan in
da je po njegovem mnenju biti Colčan in
živeti v Ajdovščini trenutno zelo moderno.

Klemen Zgavlec

Odprtje razstave Murje v Ajdovščini. Foto: Matevž Kren

Prijatelja Matevž Kren in Klemen Bizjak po odprtju razstave v Vipavskem Križu. Foto: arhiv Klemena Bizjaka

Skupinska fotografija z varovanci VDC-ja. Foto: arhiv Klemena Bizjaka

---

ZDÓMA, A DOMÁ

Misel o domu najprej objame njegovo predmetnost, hišo ali stanovanje z lično opremo, morda tudi z urejeno okolico, skrbno obdelanim vrtom in pasjo uto. A tudi najbolj opremljeni prostori niso nujno domačni, saj je dom predvsem občutek pripadnosti, topline, varnosti. Število različic odgovora na vprašanje, iz česa se občutek doma rodi, je nabrž enako številu vprašanih. Obenem je občutje doma v zadnjih desetletjih v zahodnem svetu postalo tako samo po sebi umevno, da o njem le redko razmišljamo. Kot številne druge samoumevnosti, se tudi ta zdi varljiva. Je dom dediščina, do katere smo upravičeni s samim rojstvom? Ali tako kot druge vrednote potrebuje pozorno skrb? Je bistvo doma vedno enako, ali ga preoblikujeta prostor in čas? Je mogoče biti zdóma, a vendarle domá?

Življenja generacij, rojenih v razvitejšem delu sveta po zaključku druge svetovne vojne, povezujejo tri ključna stičišča: mir, relativno blagostanje večine in hiter napredek. Naklonjeno nam je živeti v prostoru in času, ki omogočata gradnjo in negovanje doma kot vrednote posameznika in skupnosti. Naša izkušnja napeljuje k prepričanju, da je dom nekaj, kar je od nekdaj in za vedno, z rojstvom pridobljena neodtujljiva pravica. Tistega, v katerem smo rojeni, sicer lahko zapustimo prostovoljno in oblikujemo drugega ali več drugih, a le v izjemnih primerih smo prisiljeni od doma zbežati. A vendarle niso tako daleč časi, ko so naši predniki bežali v bližnje in zelo oddaljene kraje. Mnogi se niso nikoli vrnili. V istih nesrečnih časih so tisti, ki ostali na domačijah, sprejemali begunce iz od vojne prizadetih pokrajin. Veliko manj kot stoletje je od zadnje svetovne vojne. In še mnogo bližje je junij 1991, ko smo se na bežanje pripravljali tudi mi. Se še kdaj vprašamo, kako bi se naše zgodbe odvile v drugih, tujih krajih? Bi danes brali Colski časnik ali nek drug zapis v

nekem drugem jeziku? Bi sploh še brali? Bi sploh *bili*?

Ni naključje, da zgornjih vprašanj še do nedavnega nismo pogosto premlevali. Ne pritičejo času in prostoru miru in blagostanja. Krvave vojne so se dogajale nekje daleč, za dvodimezionalnimi televizijskimi ekrani. Brutalno nasilje na filmskih platnih in v računalniških igrah. Naše življenje v *naših* krajih seveda ni teklo popolnoma brez skrbi in tegob, a vendarle je večina živela lažje, kot so naši predniki kadarkoli. Nenehna rast in napredek sta postala glavna cilja družbe, nebrzdana želja po še in še več, ne glede na človeške žrtve in škodo planeta. Ugodje zahodne družbe, skupaj s poceni počitnicami v Tuniziji in kitajskimi poročnimi oblekami, temelji tudi na izkoriščanju ljudi in virov ostalega sveta. Držav in dežel, katerih mir in nemir sta v veliki meri odvisna od političnih in gospodarskih interesov svetovnih velesil, Združenih držav Amerike, Rusije, Kitajske, Evropske unije in drugih. Oba svetova sta si z globalizacijo vse bližje.

Če ne prej, smo se tega zavedli v letošnjem oktobru, ko so slovensko mejo dosegli prvi tisoči *drugih* ljudi iz daljnih, *drugih* krajev. Ni nujno, da jim damo skupno ime, če le v njih prepoznamo posameznike, ki so bili iztrgani iz lastnih domov, pregnani na tuje, brez-domci. Njihov prostor in čas so smrtonosni in rušilni spopadi, bežanje z domov, razseljene družine in boj za golo življenje. Globalizacija je v zadnjih dveh desetletjih za nas pomenila navidez neskončen tok dobrin v našo smer. S prihodom brez-domcev je tok postal dvosmeren, svet, v katerem smo skrbeli samo zase in za svoje, ne obstaja več. Naš prostor je nepovratno spremenjen in naš sedanji čas odpira več vprašanj, kot ponuja odgovorov. Neredko vzame vse besede, zavija v molk.

Tišina daje zavetje mišljenju.

Hitro spreminjajoči se svet okrog nas bo težko na novo osmisлити brez razmisleka o tem, od kje prihajamo in kam gremo – vsak posebej in vsi skupaj. Na vprašanja o začetku in koncu vseh naših

poti je mogoče odgovoriti z eno besedo: dom. Z doma gremo v šolo ali službo, po opravkih, na izlet ali počitnice. Mladi gredo z doma v širni svet, v samostojno življenje. In domov se vračamo, vsak dan, vsak mesec, vsako leto, proti izteku življenjske poti. Dom je lahko stavba, a ne nujno. Doma se lahko počutimo v družbi ljubih ljudi. Takrat, ko smo obkroženi z maternim jezikom, ali ob vonjavah in okusih najljubših jedi. Doživet potop v prijetne spomine priključuje občutje varnosti in toplote, ki ni povezano s prostorom, v katerem smo v istem trenutku. Ljubezen in spoštovanje do sebe ter notranji mir dajejo občutek sprejetosti in pripadnosti – sebi. *Dom je tam, kjer je srce, a srce*

je vedno najprej v naših prsih. Ko se počutimo doma v sebi, lahko ustvarjamo topla zavetja z drugimi in za druge. Ko se počutimo doma v sebi in z drugimi je občutek doma morebiti mogoče obdržati pri življenju kljub porušnim stenam in uničenemu vrtu.

Kako je stkan vaš dom? In tvoj? Moj?

Moj se te dni zdi lahko premečen, a vendarle trdo stiskam pesti, da mi z njim nikoli ne bo treba bežati v neznano. Temelji v moji prvi družini, pokrit je z vsemi, ki so prišle za njo. Je svetel in ima praviljčnih sedem voglov. Hvaležnost za vse dobro, kar mi je v življenju podarje-

no. Ponižnost pred vsem, česar (še) ne vem ali ne zmorem razumeti. Sočutje do trpečih. Odprtost in spoštovanje do vseh, ki me pogledajo v oči s sorodnimi vzgibi. Odgovornost za moje besede in dejanja. In širino pogleda, nezgrešljivo zaznamovano z razgledom, ki se z roba Trnovske gozda odpira na Vipavsko dolino in proti morju. Čeprav so brez fizične teže, ob zgodah in nezgodah vsakdanjega življenja mnogokrat čutim njihov pritisk. Včasih je pretežno in klonem. A še naprej jih vztrajno nosim s sabo, saj sem tako – četudi zdóma – vedno domá. *Tudi za vedno?*

Eanja Hladnik

ZIDARSTVO

Židanik Viljem s.p.

**Sanabor 7, 5271 VIPAVA
GSM: 041 502 999**

O PAZ VINKO VODOPIVEC IN NJIHOVEM KONCERTU NA COLU

Primorski akademski zbor Vinko Vodopivec je v okviru cikla spomladanskih koncertov »Naj čuje zemlja in nebo!« 25. aprila skupaj s pevskega zboroma Razpotje in Pobje nastopil na Colu. O PAZ Vinko Vodopivec in koncertu smo se pogovarjali z njegovim pobudnikom Timom Žgavcem.

Lahko v par stavkih predstaviš Primorski akademski pevski zbor Vinko Vodopivec?

Najprej bi poudaril ime zbora PAZ Vinko Vodopivec. Velikokrat prihaja do tega, da nas nazivajo z APZ Vinko Vodopivec, kar ni pravilno. APZ pomeni akademski pevski zbor, medtem ko PAZ pomeni primorski akademski zbor. Smo torej Primorski akademski zbor Vinko Vodopivec.

Gre za zbor, katerega člani so predvsem študentje s Primorske. Poleg tega je v zboru tudi nekaj članov, ki prihajajo z drugih koncev Slovenije, ter nekaj takih,

ki niso več študentje. Povezujeta nas veselje do petja in želja po druženju, na čemer tudi temelji zbor.

Zbor sestavlja okoli trideset članov. Ta številka se vsako leto spremeni, saj nas nekateri zapustijo, dobimo pa nove člane – bruce. Letos se nam je tako pridružilo osem novih pevcev.

Kot si povedal, gre za pevski zbor primorskih študentov v Ljubljani. Imajo tudi ostale slovenske regije podobne zборе?

Seveda obstajajo podobni študentski

zbori. Morda niso tako močno opredeljeni na posamezno regijo, vendar obstajajo. Od teh zborov se PAZ Vinko Vodopivec razlikuje predvsem po tem, da temelji na druženju. Drugi podobni zbori so bolj strogi glede izbiranja kandidatov, kar pa za naš zbor ne velja. Konec koncev je bil PAZ Vinko Vodopivec ustanovljen v gostilni.

Omenil si že, da to, da si Primor'c, ni pogoj za članstvo v zboru.

Ne. V imenu zbora je sicer omenjeno, da gre za primorski zbor, vendar to ni pogoj. Mi smo študentje v Ljubljani in medse povabimo in sprejmemo vsakogar, ki ima veselje do petja. Tako naši člani prihajajo tudi iz Ljubljane, z Gorenjske, Dolenske ...

Morajo člani zbora, ki niso s Primorske, skozi kakšen poseben proces uvajanja poleg tradicionalnega sprejemanja bucev?

Ne, vsi bruci so obravnavani enako, ne glede na to, od kod prihajajo. Tako morajo novi člani prvo leto vse starejše člane ubogati, pripravljati prostor za vaje, točiti vino ter opravljati vsa ostala dela. Vsako leto pa je marca ali aprila tudi brucovanje, na katerem se izvajajo različne igre z bruci. Tradicionalno morajo bruci piti brucomorno. To je mešanica raznoraznih reči, katere sestavin ne smem izdati, saj

Moški pevski zbor Pobje. Foto: Luka Bizjak

je recept skrivnost in se prenaša iz roda v rod.

Kljub temu da gre za sproščeno družbo študentov, je vaš pristop do petja resen in je poleg veselja potrebnega tudi veliko dela. Kako je z vajami?

Z vajami je precej resno. Z lanskim študijskim letom smo dobili novega dirigenta Iztoka Kocena, ki je sicer mlajši in je tudi sam študent. Študira na Akademiji za glasbo. Z njim smo se zelo dobro ujeli. Svojega dela se je lotil zelo resno, kar se vidi tudi pri petju. Poleg tega pa zna poskrbeti tudi za sproščenost v zboru. Verjamem, da bo tudi v nadalje dobro vodil zbor.

Vadimo dvakrat na teden od 20. do 22. ure. Vaje so precej intenzivne, saj skušamo v tem času storiti čimveč. Res smo sproščena družba, vendar, ko se poje, se poje. Upam, da se je to videlo tudi na našem koncertu na Colu. Na odru smo zbrani, saj skušamo ohranjati neko kvaliteto petja. Konec koncev so bili Vodopivci vselej poznani kot dober zbor.

Poleg tega smo se lani ukvarjali tudi z vokalno tehniko. Vsak posameznik je delal na tem od petnajst minut do pol

Moški pevski zbor Razpotje. Foto: Luka Bizjak

ure, enkrat na teden. S tem smo trenirali glasove. Ob učenju novih pesmi pa člani znotraj zbora, ki so bolj veščji petja in imajo opravljene glasbene šole ali veliko pevski izkušnje, poskrbijo, da se vsak glas posebej posveti novim pesmim.

Udeležujete se tudi pevskih tekmovanj. So temu namenjene dodatne vaje?

Vsako leto odidemo vsaj na turnejo,

če že ne na tekmovanje. Letos smo se udeležili tekmovanja, pa tudi za prihodnje leto že načrtujemo udeležitev. Pred takimi dogodki imamo vedno vsaj ene intenzivne vaje. To so vaje, ki potekajo čez vikend, tri dni. Poleg tega nam tudi koncerti pred tekmovanji predstavljajo vajo za tekmovanje. Tam preverimo, kako je s tremo, kako se slišimo na odru ter podobne reči.

Kdo je vaša konkurenca na tekmovanjih?

Konkurence ni 😊. Tekmovanj se vedno udeležujejo le amaterski zbori. Profesionalni zbori se tekmovanj ne udeležujejo. To so plačani zbori, ki nastopajo na primer v operah ... Tekmovanj se lahko udeleži katerikoli zbor, zato se tudi ne ve, kakšna bo konkurenca. Tako se je na zadnjem tekmovanju na Nizozemskem zgodilo, da poleg nas ni bilo niti enega moškega zbora. Bili so mešani zbori in ženski zbori, medtem ko moškega zbora ni bilo.

Tekmovanj se večinoma udeležujejo mešani zbori, saj imajo večji razpon glasov. Moški ali ženski zbori nimajo takšnega razpona. To je tudi eden od razlogov, da mešani zbori na takih tekmovanjih

Primorski akademski zbor Vinko Vodopivec.. Foto: Luka Bizjak

pogosto zmagujejo.

Sicer pa o konkurenci težko kaj več povem, saj sem pri zboru le dve leti. Želim si, da bi se lahko na kakšnem od tekmovanj primerjali z dobrim moškim pevskim zborom.

Kako je nasplošno z glasbenim izobraževanjem v zboru? Glede na

to, da pri zborovskem petju oz. petju nasploh veljajo določena načela, je znanje s tega področja najbrž potrebno?

To je zmotno mišljenje. V osnovi je cilj PAZ Vinko Vodopivec, da se nam pridruži kdorkoli. Recimo, naš dirigent je rekel: »Pridi, tudi če ne znaš nič. Vendar, podruži se in zagotovo bomo čez tri

mesece skupaj dobro peli.« Tudi sicer dirigent vse razloži in pomaga. Novi člani, ki prihajajo k nam, na začetku nimajo pojma o petju, vendar pa kljub temu nato skupaj pojemo na tekmovanjih. To je tudi namen takega zbora.

Drugi študentski zbori, ki veljajo za vrhunske, imajo drugačne pristope. Pri njih je najprej potrebna avdicija, da se sploh lahko pridružiš zboru, po treh mesecih pa sledi preverjanje. Če po treh mesecih ne znaš potrebnih stvari, zaključiš s prepevanjem v njihovem zboru. Pri nas tega ni. Seveda pa to ne pomeni, da podpiramo zabušavanje.

Kako je z repertoarjem pesmi, ki jih prepevate?

Stalnemu repertoarju pravimo železje. Vsak član dobi na začetku mapo s pesmimi, ki so značilne za zbor in so jih prepevali od nekdaj. Take pesmi vedno »vžgejo«, predvsem po koncertih. Včasih pa je tudi kakšna od teh pesmi uvrščena na koncert, predvsem takrat, ko zmanjka repertoarja ali je vzdušje bolj lahkotno.

Nove pesmi izbira dirigent. V začetku leta določimo, katerega tekmovanja se bomo udeležili. Pogoji za udeležbo na tekmovanju je med drugim tudi upoštevanje določenega glasbenega žanra, tako da to pogojuje izbiro pesmi. V začetku vadimo večje število pesmi, pred tekmovanjem pa pripravimo ožji izbor. Poleg tega je na nekaterih tekmovanjih tudi zahtevana določena pesem, ki se jo je treba naučiti.

Kdaj si se ti pridružil zboru?

Leta 2013 sem bil na tradicionalnem božičnem koncertu Vodopivcev v Rožni dolini še kot poslušalec. Rekel sem si, da grem poslušat in če mi bo všeč, se bom zboru pridružil. Po tem koncertu sem se v januarju 2014 zboru pridružil.

Kaj te je spodbudilo, da si se pridružil PAZ Vinko Vodopivec?

Tim Žgavec. Foto: Luka Bizjak

Že prej me je petje v zboru zanimalo. Poleg tega sva s sedanjim predsednikom zbora nekaj časa živela v istem nadstropju študentskega doma in me je povabil naj se pridružim Vodopivcem. Odšel sem na vaje, bilo mi je všeč in tako sem ostal pri zboru.

Te je za zborovsko petje navdušilo tudi prepevanje v cerkvenem zboru?

Seveda. Cerkvenemu zboru sem se pridružil po naključju. Prej o petju sploh nisem razmišljal, tam pa sem spoznal osnovne stvari glede petja. Všeč so mi bile nekatere cerkvene pesmi in to me je navdušilo.

Poleg tebe naše kraje v zboru zastopa tudi Dominik Tratnik. Mogoče veš, kdo s Cola ali bližnje okolice je v preteklosti pel pri Vinkotih?

Zdaj bom prav gotovo par ljudi užalil, ker ne vem, da so bili pri Vodopivcih, zato se jim že vnaprej opravičujem. Jaz vem za Marka Kobala, Bogdana Plesničarja, Mojmirja in Jureta Preglja. Zagotovo pa sem koga še pozabil. Lahko bi rekli, da so Vodopivci pri colskih in okoliških pevcih kar priljubljeni.

Menda se članstvo v pevskem zboru pravzaprav ne konča. Kako je z »Vodopivci v pripravljenosti«?

Vodopivci v pripravljenosti so stari Vodopivci, ki so prenehali s petjem v zboru. So Vodopivci, ki so stari 80 let, in Vodopivci, ki so stari 25 let, in so ravnokar prenehali s petjem.

Svoje koncerte navadno zaključimo z neuradno himno zbora Žabe, avtorja Vinka Vodopivca. Ob tem prosimo, da se nam na odru pridružijo vsi Vodopivci v pripravljenosti. To pomeni vsi Vodopivci, ki so bili kdajkoli člani zbora.

Kako je s financiranjem zbora?

V zboru smo člani študentje, ki nimamo

denarja. Turneje in teknavajna pa znajo biti drage.

Zbor živi predvsem od sponzorskih sredstev. Vsak član skuša poiskati kakšnega sponzorja in tako pridobimo potrebna sredstva. Včasih je določen del sredstev prispevala tudi študentska organizacija ŠOU, prijaviemo pa se tudi na državne razpise. Primer financiranja je tudi naša lanska pot v Brusej. Tja nismo šli zaradi tega, ker imamo radi politike, ampak smo na tak način dobili sredstva, s katerimi smo si financirali polovico poti na teknavanje.

PAZ Vinko Vodopivec je znan tudi po svojih potovanjih v tujino. Tudi letos ste bili na turneji. Nam lahko poveš kaj več o tem?

Ja, letos smo bili na turneji po Nemčiji, Belgiji in Nizozemski. Rekli smo kar, da gremo na turnejo po Beneluxu. Za to turnejo smo se pripravljali na koncertih čez leto, med drugim je bil za turnejo pomemben tudi koncert na Colu. Štartali smo 12. maja in se vrnili 19. maja, medtem pa odpeli številne koncerte. Enega smo po ogledu Evropskega parlamenta pripravili na slovenski ambasadi v Bruslju. Spali smo kar v neki zelo majhni slovenski kapeli, kamor smo se vsi stlačili in spali v spalnih vrečah po tleh. Da, pred tabernakljem in oltarjem tudi. Nato smo se odpravili na Nizozemsko, v manjše mestece Kerkrade, kjer smo prisostvovali na tekmovanju Cantarode, kamor je bilo prijavljenih 10 zborov. Osvojili smo 6. mesto in 79,5 točk, za kar smo bili kar zadovoljni, saj je prvo mesto osvojil zbor z 88 točkami. Tekmovanje je trajalo 3 dni, skupaj z raznimi drugimi koncerti po bližnjih mestih in seveda odličnimi žuri. Nizozemci so zelo prijazen narod, da bi žurali, jih pa nisem videl. Tudi sicer se mi je zdelo to mesto, kjer smo peli, bolj mesto za tretje življenjsko obdobje 😊. Tako da smo žurali samo udeleženci tekmovanja, ki so bili od povsod: Poljska, Puerto Rico, Danska, Finska, Moldavija, Nemčija ...

Turnejo smo zaključili z nastopom v nemškem mestu, za katerega se sedaj ne spomnim imena, vem pa, da je predmestje Münchna. Najbrž. No, tam smo dobili še enega slovenskega župnika, ki nam je priskrbel športno dvorano podobne velikosti kot na Colu in smo spali kar tam. Prej smo imeli v zahvalo še koncert v cerkvi in tako »plačali« svoje prenočišče. Ja, zanimivo je bilo.

Veliko nastopate tudi doma, predvsem na Primorskem. Menda si bil ti pobudnik za nastop na Colu. Kako je prišlo do ideje?

Takoj ko sem se pridružil zboru, sem videl, da lahko vsak predlaga in pripravi koncert, saj nam ti koncerti predstavljajo vajo pred tekmovanji. Tako sem si rekel, da bom naslednje leto tudi jaz predlagal, da pripravimo koncert na Colu. Vedel sem tudi, da je na Colu zborovska glasba močno razvita, kar je tudi videti, saj vsak drugi Colčan poje v kakšnem zboru. To je bila moja želja. Seveda je bilo za organizacijo koncerta potrebnega veliko dela, dogovarjanja in živcev, a smo na koncu koncert vseeno pripravili.

Urediti je bilo treba prireditveni prostor, oder, pogostitev po koncertu ... Že par mesecev pred koncertom smo se na sestanku zbrali z Razpotjem ter se dogovorili glede organizacije, sicer pa sva bila z Mitjem Benčino ves čas v kontaktu.

Na tem mestu bi rad pohvalil in se zahvalil zboru Razpotje, ki je pravzaprav opravilo večino dela. Skupaj z Dominikom sva jim pri tem pomagala po svojih močeh. Presenetili so me s svojo organiziranostjo, saj so kar sami predvideli, kaj vse je treba postoriti. Zahvalil bi se rad tudi Osnovni šoli Col ter ravnatelju Rajku Ipavcu. Iz pogovorov z njim sem razbral, da je naklonjen zborovski glasbi.

Poleg vas sta na koncertu nastopila tudi Moški pevski zbor Razpotje in Moški pevski zbor Pobje iz Črnega

KJER JE VINO
tam smo mi,
— kjer ga ni —
SMO PA ŽE BLI!

Primorski akademski zbor
Vinko Vodopivec
vabi nove člane
vsako leto oktobra.
www.vinkovodopivec.org

Vrha. Ali tudi na koncertih v drugih krajih nastopate skupaj s tamkajšnjimi domačimi pevskimi zbori?

Ja, navadno tudi v drugih krajih z nami nastopajo zbori. Največkrat le eden. Redko se zgodi, da ob nas nastopata še dva. Upoštevati je treba, da postane pri treh nastopajočih zborih koncert že precej dolg. Ni pa vedno tako, da z nami nastopajo domači zbori, tj. zbori, ki izhajajo iz kraja kjer nastopamo. Včasih se tudi zgodi, da se s sonastopajočimi zbori za kakšno pesem združimo. Tako smo že peli skupaj z ženskim zborom.

Verjetno je to tudi lepa priložnost za izmenjavo mnenj in izkušenj o zborovski glasbi?

Seveda. To bodo vedeli tudi fantje iz Razpotja. Na druženju po koncertu so tudi oni spoznali, da nismo tako zelo »zadrgnjen« zbor, kot bi si kdo morda mislil. Navadno hitro steče debata o petju. Pogostokrat se tako zgodi, da si izmenjamo note za kakšne pesmi. Tega je po koncertih veliko. Vedno se je lepo podružiti. Izmenjava mnenj po koncertu ob kozarčku vina je vedno prijetna in zanimiva. Gotovo vam to lahko potrdijo tudi fantje iz Razpotja.

Najbrž ste bili z obiskom koncerta zadovoljni?

Odločili smo se, da pripravimo pol dvorane, saj smo bili mnenja, da je bolje, da je polovica polna, kot da bi bila cela dvorana pol prazna. Poleg tega je uporaba polovice dvorane boljša tudi zaradi zvoka. Z obiskom smo bili zelo zadovoljni. Tudi kolegi iz zbora so povedali, da je bil to eden boljše obiskanih koncertov, kar smo jih imeli v tem ciklu koncertov. Iz obiska koncerta je vidno, kako dobro so ljudje na Colu ozaveščeni o zborovski glasbi. Prejeli pa smo tudi nekaj »pritožb«, češ da koncert ni bil dovolj dobro napovedan. Ob tem se je treba zavedati, da za ta koncert nismo imeli velikega proračuna in si nismo mogli privoščiti promocije ter pošiljanja letakov. Kljub temu smo polovico dvorane napolnili. Ocenjujemo, da je koncert obiskalo okrog 230 ljudi. S tem smo bili zadovoljni, saj je to za naše koncerte lepa številka.

Za pogovor se ti zahvaljujemo. Tebi in Primorskemu akademskemu zboru Vinko Vodopivec želimo še veliko uspehov.

Hvala tudi vam. Upam, da se nam v naslednjih letih pridruži čimveč študentov, pevcev iz naših krajev. Zaključiti pa moram z našim pozdravom: »Trst j nš!«

Odlomek iz predstavitve PAZ Vinko Vodopivec na njihovi spletni strani:

Primorski akademski zbor Vinko Vodopivec so leta 1953 ustanovili takratni primorski študenti v Ljubljani, ki jih je družila skupna želja po petju in zabavi. Zboru so naredili ime po enem največjih slovenskih cerkvenih in posvetnih skladateljev, Vinku Vodopivcu ...

... Ime Vinko Vodopivec kakor po ključju zelo dobro označuje že prirojene navade zbora. Vino je tako kot v državni himni opevano in spoštovano tudi pri Vinkotih, kakor nas včasih (ljubkovalno)

poimenujejo. Zmeraj pa se najde kdo, ki nas opomni, da smo pravzaprav vodopivci. Tega takoj poučimo, da je na prvem mestu ime in potem priimek. Torej smo najprej Vinkoti in šele potem vodopivci ...

Luka Bizjak

Plaz nad Orešjem, na cesti Col - Višnje. Foto: Jošt Černigoj

Razširitev ovinka na cesti Col - Ajdovščina pri Bosejnovi hiši. Foto: Luka Bizjak

Colska nedelja, ansambel Pajdaši. Foto: arhiv društva Trillek

Colska sobota, Elvis Jackson. Foto: arhiv društva Trillek

Colska sobota, Antioksidanti. Foto: arhiv društva Trillek

Colski glasbeni oder, Klapa Planta. Foto: arhiv društva Trillek

Colski glasbeni oder, Slovenski muzikantje. Foto: arhiv društva Trillek

Colski glasbeni oder, ansambel Gregorja Kobala. Foto: arhiv društva Trillek

Colski glasbeni oder. Foto: arhiv društva Trillek

Colska novoletna proslava 2014. Foto: arhiv društva Trillek

Bubin tek 2015, prvi trije med ženskami in moškimi v skupnem seštevku. Foto: Stane Rovšček

Bubin tek 2015. Foto: Stane Rovšček

Oratorij 2015. Foto: arhiv Društva mladih Col

Božična tržnica 2014. Foto: Tim Žgavec

Božična tržnica 2014. Foto: Tim Žgavec

Izlet društva Trillek. Foto: Mateja Škvarč

Izlet društva Trillek. Foto: Mateja Škvarč

Colska gartroža 2015

Letošnjega prejemnika Colske gartrože poznamo kot zavzetega in vztrajnega raziskovalca zgodovine naših krajev. Rezultate svojega neutrudnega raziskovanja in zbiranja zgodb iz preteklosti (tako med ljudmi kot v arhivskih zbirkah) je predstavil v dveh knjigah in na večjem številu razstav, z njimi je sodeloval pri mnogih šolskih projektih.

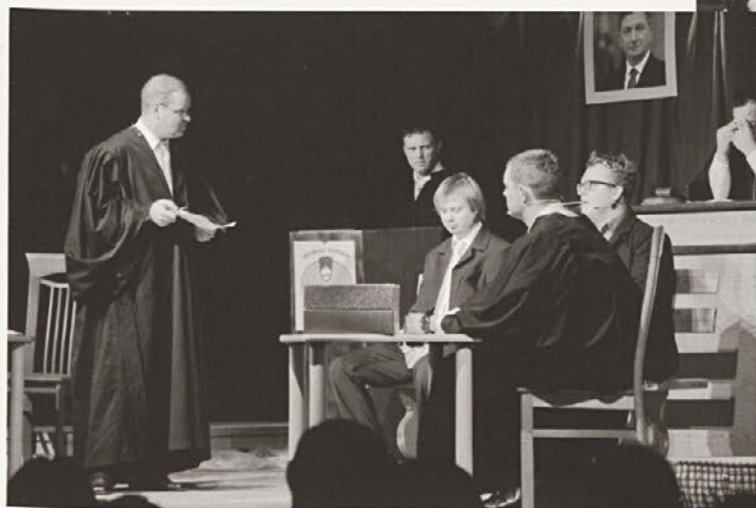
Poznamo ga kot naravnega motivatorja, človeka mnogih idej ter kot tistega, zaradi katerega je Colski časnik leta 2000 obstal in se pomladil z novo ekipo. V zadnjih letih smo spremljali veliko sadov njegovega dela: sodeloval je pri organizaciji lanskega vseslovenskega srečanja oglarjev na Colu, ki je osvetlilo delček naše zgodovine in tako to opravilo iztrgalo pozabi, zasluge ima pri ponovni oživitvi moškega pevskega zbora Razpotje, katerega predsednik je bil do nedavnega, srečamo ga kot pobudnika postavitve večjega števila spominskih obeležij v naši bližnji okolici, objavil je knjigo o Joškotu Mažarju ...

Za prispevek k boljšemu poznavanju zgodovine domačih krajev, za trud, da bi to zgodovino skušali iztrgati pozabi in jo pisno ohraniti ter za prizadevanja pri krepitvi kulturnega življenja na Colu prejme Colsko gartrožo za leto 2015

Lucijan Trošt

Zgoraj, desno in spodaj - Novoletna proslava 2014. Foto: arhiv društva Trillek

Spodaj Colska nedelja, Stella & Star. Foto: arhiv društva Trillek

Desno - Miklavž in klapa v akciji, 2014. Foto: arhiv društva Trillek

Ko hođiš, pojdi zmeraj do konca. Spomladi do rožne cvetice, poleti do zrele pšenice, jeseni do polne police, pozimi do snežne kraljice, v knjigi do zadnje vrstice, v življenju do prave resnice, v sebi do rdečice čez eno in drugo lice. A če ne prideš ne prvič, ne drugič do krova in pravega kova poskusi: vnovič in zopet in znova.

T. Pavček

